

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМ. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА БІБЛІОТЕКА

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ

Червень 2021

**УКРАЇНА У ФОКУСІ
ІНОЗЕМНИХ ЗМІ:
РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Червень 2021

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Засновники:

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
Національна юридична бібліотека

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Березельський (інфографіка),
О. Карашук, І. Соболева,
В. Вакульчук

ЗМІСТ

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....3

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
НАЙБІЛЬШ ЗНАЧИМИХ ПУБЛІКАЦІЙ**

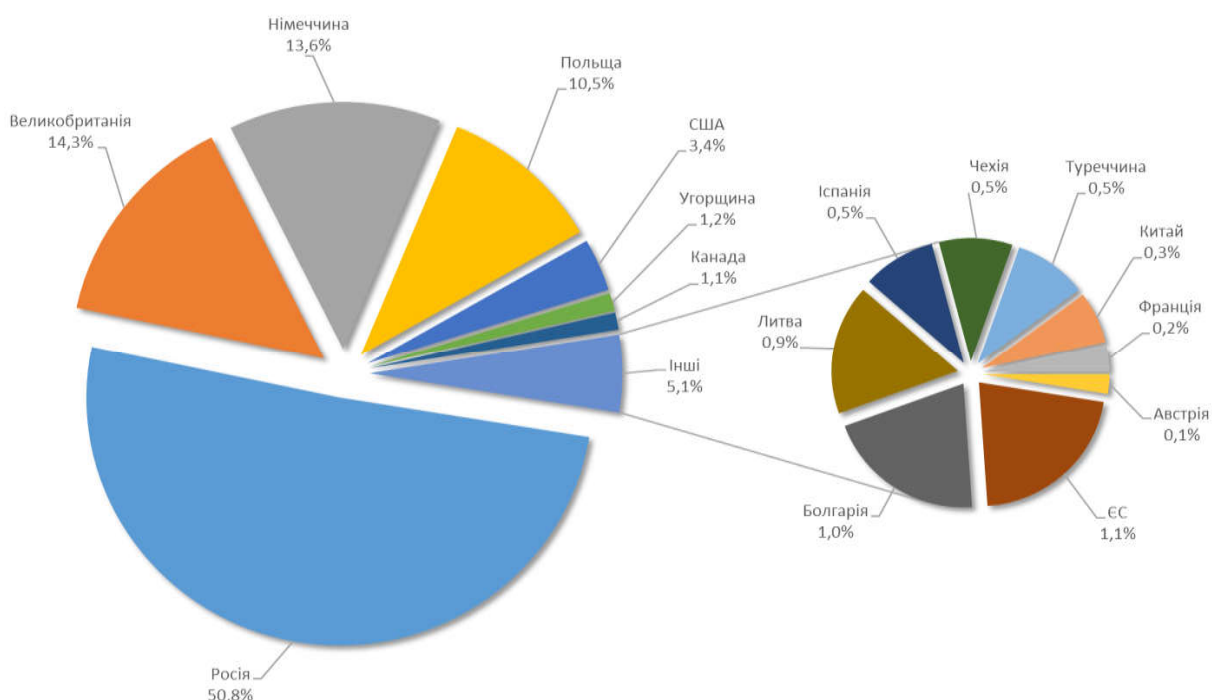
<i>Суспільно-політичні процеси.....</i>	<i>25</i>
<i>Соціально-економічні процеси.....</i>	<i>27</i>
<i>Українська армія</i>	<i>27</i>
<i>Міжнародні процеси/зв'язки.....</i>	<i>28</i>
<i>Міжнародні військові навчання «Sea Breeze-2021».....</i>	<i>31</i>
<i>Російсько-українське протистояння.....</i>	<i>32</i>
<i>Окуповані території.....</i>	<i>34</i>
<i>Covid-19 в Україні.....</i>	<i>34</i>

Передрук – тільки з дозволу редакції

З повнотекстовою версією видання можна
ознайомитись на сайті
Центру досліджень соціальних комунікацій
nbuviar.gov.ua

Аналітичний ракурс

Моніторинг інформаційного поля за темою «Україна у фокусі іноземних ЗМІ» за період з 1 по 30 червня 2021 р. дозволив виявити та проаналізувати 2228 публікацій. Загальна кількість відібраних для аналізу матеріалів за даний період складає 1164 публікації, що надруковані російськими ЗМІ та 1124 – західними ЗМІ, що у відсотковому відношенні становить 50,8 % та 49,2 % відповідно.

Діаграма 1. Співвідношення кількості публікацій за країнами світу

Аналіз інформаційного поля продемонстрував, що новини футболу, а саме, Євро 2020, стали топовими в інфопросторі зарубіжних ЗМІ, у червні 2021 р. Український сегмент у зарубіжних публікаціях, в більшості, становили повідомлення про результати футбольних матчів за участі української збірної команди та її рейтинги у турнірній таблиці.

У оглядовий період, зарубіжні медіа, продовжували висвітлювати питання взаємовідносин України з Росією, російсько-українського протистояння, ескалації конфлікту та загострення ситуації на Сході України. Проблеми чорноморського регіону часто обговорювали зарубіжні мас-медіа, зокрема, великого розголосу набув інцидент, що стався під час міжнародних військових навчань у Чорному морі.

Навесні 2021 р., Кремль, прийняв рішення блокувати Керченську протоку для неросійських військових та державних суден, що мало серйозні наслідки для українського судноплавства. Без жодної суєти чи шуму Азовське море стало російським озером. З огляду на відсутність міжнародної реакції на повільну анексію Азовського моря, багато хто в Києві зараз побоюється, що Москва незабаром буде прагнути розширити цю морську блокаду та повністю відіізати Україну від Чорного моря. Детальніше у статті видання **Atlantic Council** «*Putin's Ukraine War: Will Russia attempt a Black Sea blockade?*» від 15.06.2021 р.

Заяви російського міністра оборони Шойгу, щодо забезпечення збройних сил ракетними комплексами «Калібр», «Іскандер-К», ракетами «Ch-101» (у номенклатурі НАТО, відомі як «Ведмідь», які несуть стратегічні бомбардувальники Ту-95 МСМ, а також про поставки нової «диво-зброї», що зараз проходить останні випробування, у міжнародній спільноті були розцінені як військовий тиск. Більш детально про це можна дізнатися, у статті «*Rosja chce wymusić groźbami ustępstwa Zachodu. Jak na zaostrenie retoryki przez Moskwę reagują liderzy państw europejskich?*» опублікованій польським виданням **W polityce** від 04.06.2021 р.

Публікація «*British warship challenges Russian claims to Crimea*» від 25.06.2021 р. присвячена резонансній події що сталася під час військових навчань «Sea Breeze» у Чорному морі. Даний інцидент, на думку, оглядача, Пітера Дікінсона, підкреслив зростання військової напруженості в Чорному морі, де Росія намагається скористатися поточною окупацією Криму, щоб зміцнити свої і без того домінуючі морські позиції в регіоні.

У аналітичному матеріалі «*UK-Russian naval dispute: both sides will claim victory*» опублікованому виданням **The Guardian**, наголошується, що обидва учасники інциденту залишилися переможцями: росіяни, бо вони вигнали британський військовий корабель із своїх вод, а Великобританія через те, що відстояла важливий принцип – свободу судноплавства, включаючи право «невинного проходу» в територіальних водах.

У публікації «*UK-Russia naval flap shows Putin's on edge*» від 29.06.2021 р. журналісти CNN озвучили головні причини чорноморського інциденту.

Про продовження історії з британським есмінцем, а саме, виявлення пакету секретних документів Міністерства оборони Великобританії на автобусній зупинці, часто інформували зарубіжні медіа. Ця історія не тільки цікава, але й заплутана, тому її аналізу, варто приділити трохи більше уваги. Польське видання **W polityce**, представило детальний аналіз подій у Чорному морі та реакції на них у Великобританії, про це можна дізнатися з публікації «*Brytyjsko-rosyjski incydent na Morzu Czarnym. Próba interpretacji. Cała historia jest nie tylko ciekawa, ale również wielowątkowa*» від 27.06.2021 р.

Проблеми української ідентичності неодноразово обговорювали в ІноЗМІ. У статті видання **Rzeczpospolita**, «*Historia nienawiści Rosji do Ukrainy sięga głębiej, niż myślimy*» від 10.06.2021 р., йдеться про те, що багатомісячна історія взаємовідносин Москви та Києва має багато прикладів маніпуляцій з ідентичністю, якими користується Росія: репресії та агресія були їх невід'ємними елементами. Історія ненависті Росії до свого сусіда йде глибше, ніж ми думаємо. Міф про американський підриг Революції Гідності – лише один із симптомів українства. Як показує війна за ідентичність Кремля, комплекс неповноцінності Москви щодо Києва має цивілізаційні корені.

Видання **Atlantic Council**, у аналітичному матеріалі «*Why Eurovision is Ukraine's soft power secret weapon*», від 01.06.2021 р., наголошує на тому, що пісенний конкурс «Євробачення» просуває «Brand Ukraine», демонструє творчі досягнення України та підтримує концепцію ідентичності вже дуже багато років.

Питання транзиту газу, а також магістрального газопроводу з Росії в Німеччину «Північний потік-2» залишаються у топі популярних тем для обговорення. Видання **New Eastern Europe**, у статті «*Nord Stream 2. Strictly business or wider threat?*» опублікованій від 23.06.2021 р., констатує факт, що газотранспортна система України є однією з найширших мереж газопроводів у світі. У стратегічному контексті економічної та енергетичної безпеки Європи, роль української системи у функціонуванні загальноєвропейської газотранспортної інфраструктури надзвичайно важлива.

Дискусії щодо подальшого будівництва газопроводу «Північний потік-2», конфлікт інтересів США та Німеччини в цій ситуації, та наслідки для української економіки стали головними темами при обговоренні проблеми. Неодноразово, у аналізованих публікаціях, зустрічалася інформація про скасування санкцій США проти будівництва цього газопроводу.

У досліджуваній період, відібрано велику кількість повідомлень, що стосувалися питань української армії її озброєння та обороноздатності. Не менш актуальними залишалися проблеми вступу України до НАТО та співпраці із Північноатлантичним альянсом. Саміт в Брюсселі, «НАТО 2030», який відбувся у червні, в черговий раз показав, що обіцянки надати членство країнам, що не входять в НАТО, є суто дипломатичним інструментом. Видання **New Eastern Europe** проаналізувало результати саміту, про це у публікації «*Ukrainian NATO membership: Realistic or a diplomatic tool?*» від 25.06.2021 р.

У час, коли Україна перебуває у стані «неоголошеної війни» питання озброєння та обороноздатності постає дуже гостро. Видання **The National Interest**, у статті *The National Interest, «The Conflict in Ukraine is Getting Very High-Tech»* від 07.06.2021 р. оцінює військові можливості української армії та військово-промисловий сектор, який у Радянському Союзі, був на вищому рівні, а нині, ця промислова база, може бути використана для зміцнення своїх позицій у конфлікті на Сході України.

Проблеми російсько-української неоголошеної війни залишаються стабільно актуальними і часто обговорюваними в аналізованих іноЗМІ. Питання врегулювання конфлікту на Сході, а також загострення ситуації на Донбасі в основному висвітлювали російські мас-медіа. Однак, на мою особисту думку, інтерес до даної проблеми для західних інтернет-ЗМІ втрачається і залишатиметься поза межами обговорення до того часу, поки цей конфлікт не стане очевидною загрозою для самих західних держав. **DW** розбиралася у причинах того, чому гальмується процес обміну полонених між Україною та самопроголошеними республіками «ЛНР/ДНР». За останніми даними СБУ, сепаратисти «ЛНР/ДНР» утримують у полоні 268 людей, проте, процес обміну утримуваними особами між Києвом та ОРДЛО не зрушується з мертвої точки вже понад рік. Детальніше про це у публікації «*Обмін утримуваними особами між Києвом і ОРДЛО: як вийти з глухого кута*» від 22.06.2021 р. Аналіз російсько-українського конфлікту міжнародними експертами був представлений в основному в інфопросторі західних ЗМІ.

Зустріч президента США, Джо Байдена та президента Росії, В. Путіна, у червні 2021 р., висвітлювали як західні, так і російські медіа. Прогнози щодо майбутньої зустрічі лідерів представило видання **Atlantic Council**. На їх думку, «українське питання» має стати головним, під час зустрічі. На зустрічі глав держав, як вважають у виданні, скоріше за все, буде акцентовано увагу на тому, що Україна має самостійно укріпити оборонні можливості та міжнародні позиції країни. Слід зауважити, що зустріч Путіна з Байденом, у Москві сприйняли як перемогу. Майбутню зустріч з ентузіазмом описували в кремлівських ЗМІ як визнання «наддержави» Росії та як доказ особистої значимості В. Путіна «*Biden-Putin summit: Ukraine should not expect miracles*» від 01.06.2021 р.

Деякі країни, які входили до складу Радянського Союзу були стурбовані майбутньою зустріччю на вищому рівні. У публікації «*Some US allies near Russia are wary of Biden-Putin summit*» опублікованій виданням **The Independent** йдеться про те, що Вашингтон може зменшити підтримку своїх союзників у регіоні, намагаючись забезпечити більш стабільні та передбачувані відносини з Росією. І Росія, і США намагаються стримати очікування щодо саміту в Женеві, виключаючи будь-які прориви на тлі найгіршої напруженості між двома державами з радянських часів, особливо після анексії Москвою української суверенної території – Кримського півострова, звинувачень у втручанні Росії у вибори в США та хакерських атак.

Аналітичний огляд результатів зустрічі Байден – Путін, представили багато міжнародних видань. Польське видання **Wyborcza** оприлюднило фокус преси за результатами зустрічі у матеріалах «*Rosyjskie media po szczycie w Genewie. Z kim wygrał Putin?*», «*Media w USA po spotkaniu Biden-Putin: od «sukcesu pragmatyzmu» po «Putin dostał, co chciał»* та «*Rosyjskie media po szczycie w Genewie. Z kim wygrał Putin?*» від 17.06.2021 р.

Видання **Reuters**, у статті «*Analysis: Biden talks down Russia, spurs allies in bid to back Putin into a corner*» також представило детальний аналіз російсько-американської зустрічі.

Видання **Atlantic Council** опублікувало думки експертів з цього приводу у аналітичному матеріалі, «*Biden-Putin summit review: Good news for Ukraine?*» від 17.06.2021 р.

Коментарі про зустріч двох лідерів від Р. Сікорського, ексміністра закордонних справ Польщі, можна прочитати у матеріалі видання **Wyborcza**, «*Sikorski po szczycie Biden – Putin: To nie jest sukces polskiej dyplomacji*» від 16.06.2021 р.

Проблема поширення пандемії Covid-19 в Україні залишалася актуальною та часто обговорюваною в зарубіжних ЗМІ. Топовою темою, українського сегмента, як і в попередні досліджувані періоди, залишається проблема вакцинації українців від коронавірусу. У статті «*US vaccine diplomacy: Ukraine should be a priority*» від 03.06.2021 р. йдеться про те, що пріоритетним завданням політики США, має стати втручання у ситуацію з вакцинацією в Україні та надання вкрай необхідної для вакцинації кількості вакцин. Нагадаємо, що Україна повинна отримати вакцину проти Covid-19 від уряду США, в рамках гуманітарної допомоги.

Видання **New Eastern Europe**, опублікувало статистичні дані рівня вакцинації українців, згідно з яким, Україна має найнижчий рівень вакцинації у Європі. Низькі показники імунізації проти COVID-19 в Україні, на їхню думку, можна пояснити певними помилками в організації процесу та хаосом на місцях, однак, головною проблемою залишається відсутність запасів вакцин. Детальніше про це у публікації «*Nowhere to hurry?*» від 23.06.2021 р.

У досліджуваній період, виявлено велику кількість публікацій пов'язаних із законодавством та законодавчими ініціативами. З 1 липня 2021 р., в Україні запускається ринок сільськогосподарської землі, з цього моменту можна буде вільно купувати, продавати або заповідати земельні ділянки. Видання **Atlantic Council** опублікувало статтю Р. Лещенка, міністра аграрної політики України, в якій йдеться про історичну подію – відкриття ринку землі. На думку міністра це забезпечить значний поштовх, і без того, могутнього сільськогосподарському сектору країни, допоможе стимулювати зростання, одночасно усуваючи корупцію. Вплив на широку українську економіку буде настільки ж значним, що в кінцевому підсумку може додати до ВВП країни декількох відсотків. Детальніше у публікації «*Land reform can make Ukraine an agricultural superpower*» від 22.06.2021 р.

DW з'ясувала думку експертів про те, як функціонуватиме ринок, що зміниться для українців та чи зросте ціна на землю. Про це у матеріалі «*Відкриття ринку землі: як це відбудуватиметься й чого чекати українцям*» від 01.07.2021 р.

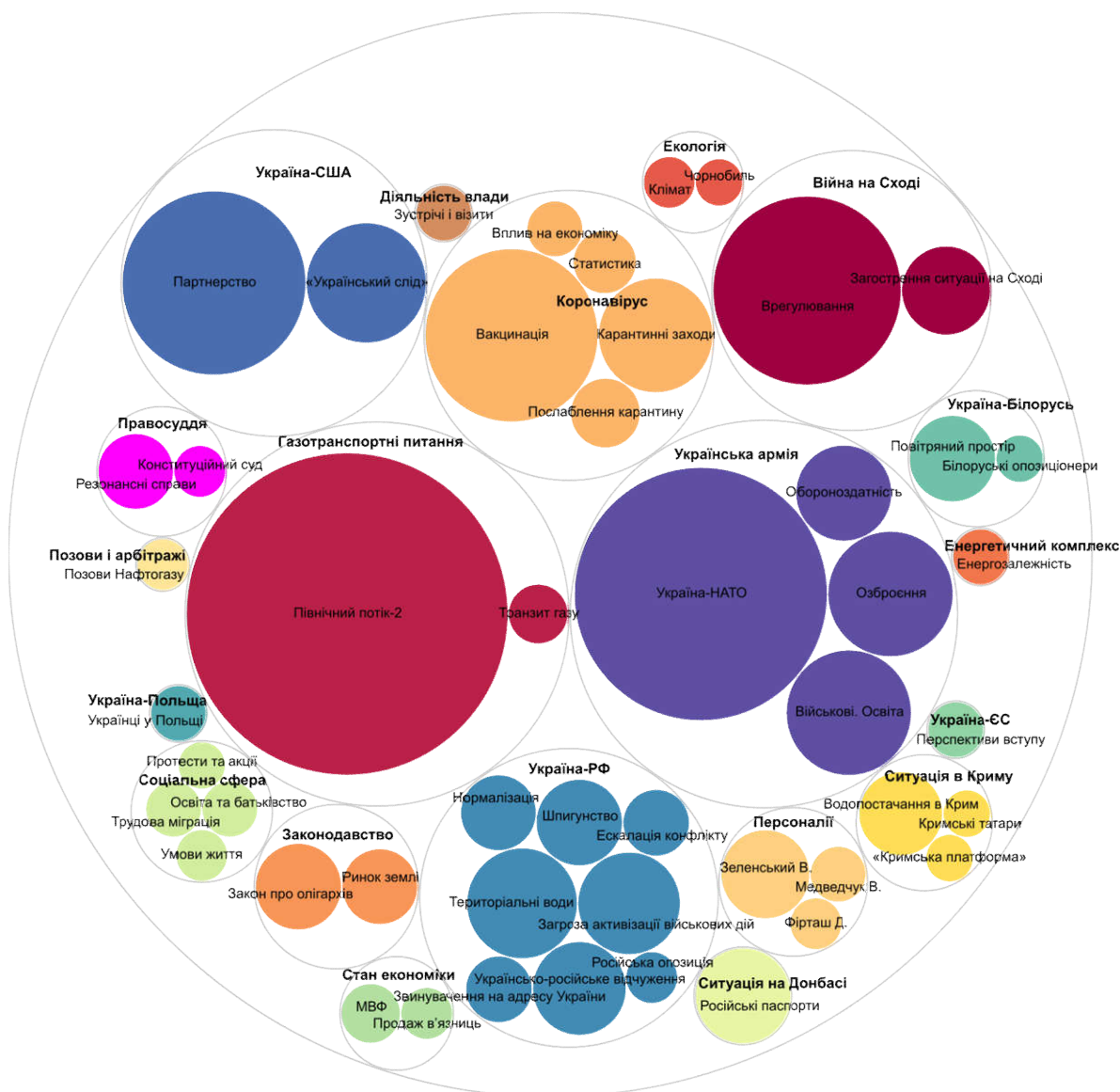
Також у мас-медіа часто обговорювали Закон про та Проект Закону про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну або політичну вагу в суспільному житті (олігархів). Так, наприклад, проект закону про «корінні народи України» зазнав критики з боку російських ЗМІ та російських політиків, закон про олігархів – викликав схвалення та підтримку у західних медіа.

Проблеми окупованих територій України та Криму, періодично висвітлювали російські медіа: в інфопросторі країни-агресора часто зустрічалися публікації присвячені проблемі водопостачання на півострів, інколи з'являлися повідомлення, що стосувалися життя кримських татар та організації зустрічі «Кримської платформи».

Питання, що стосуються економіки та соціальної політики в Україні не часто висвітлювалися в інфопросторі зарубіжних ЗМІ.

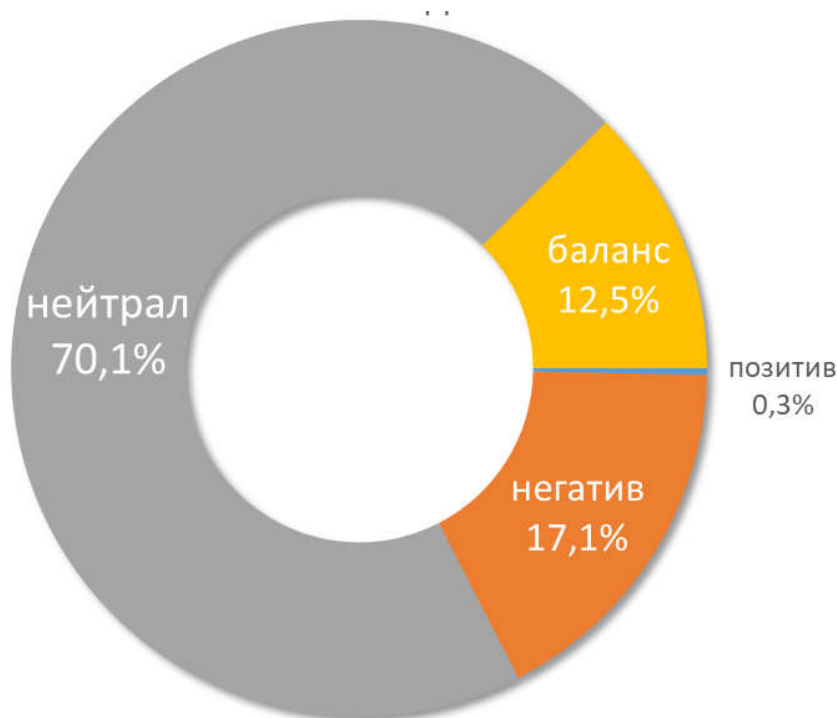

Діаграма 2. Загальна ієрархія тегів за тематичних групою

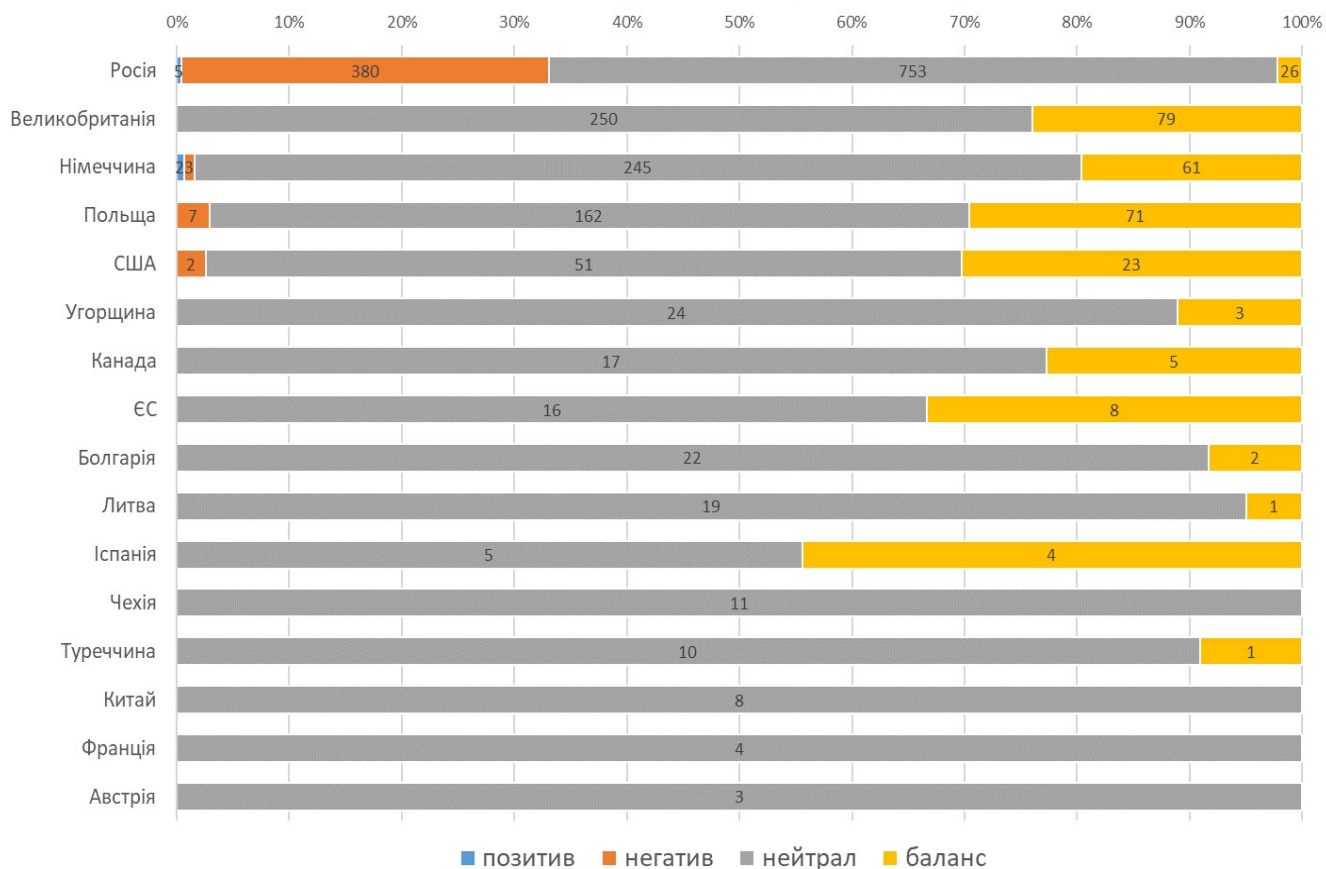

Діаграма 3. Розгалужена ієрархія найбільш згадуваних тегів, що мають свої підтеги

Інформація, подана іноземними ЗМІ та досліджена нами, має різний контекст (значення): передусім можна констатувати абсолютне переважання нейтрально забарвлених повідомлень, що містять головним чином констатацію фактів чи виклад думок; публікацій, які оцінені «негативно» виявлена суттєва кількість, а компліментарних суджень про Україну чи події в ній – зовсім мало. Відсутність оціночних суджень та коментарів експертів у публікаціях ЗМІ, з нашої точки зору, може свідчити про те, що Захід загалом по іншому почав ставитись до України та її проблем. Першопричиною цього є скорочення діалогу українських владних інститутів зі своїми західними партнерами. Більш детально картину контексту повідомлень можна побачити на діаграмах 4 та 5.

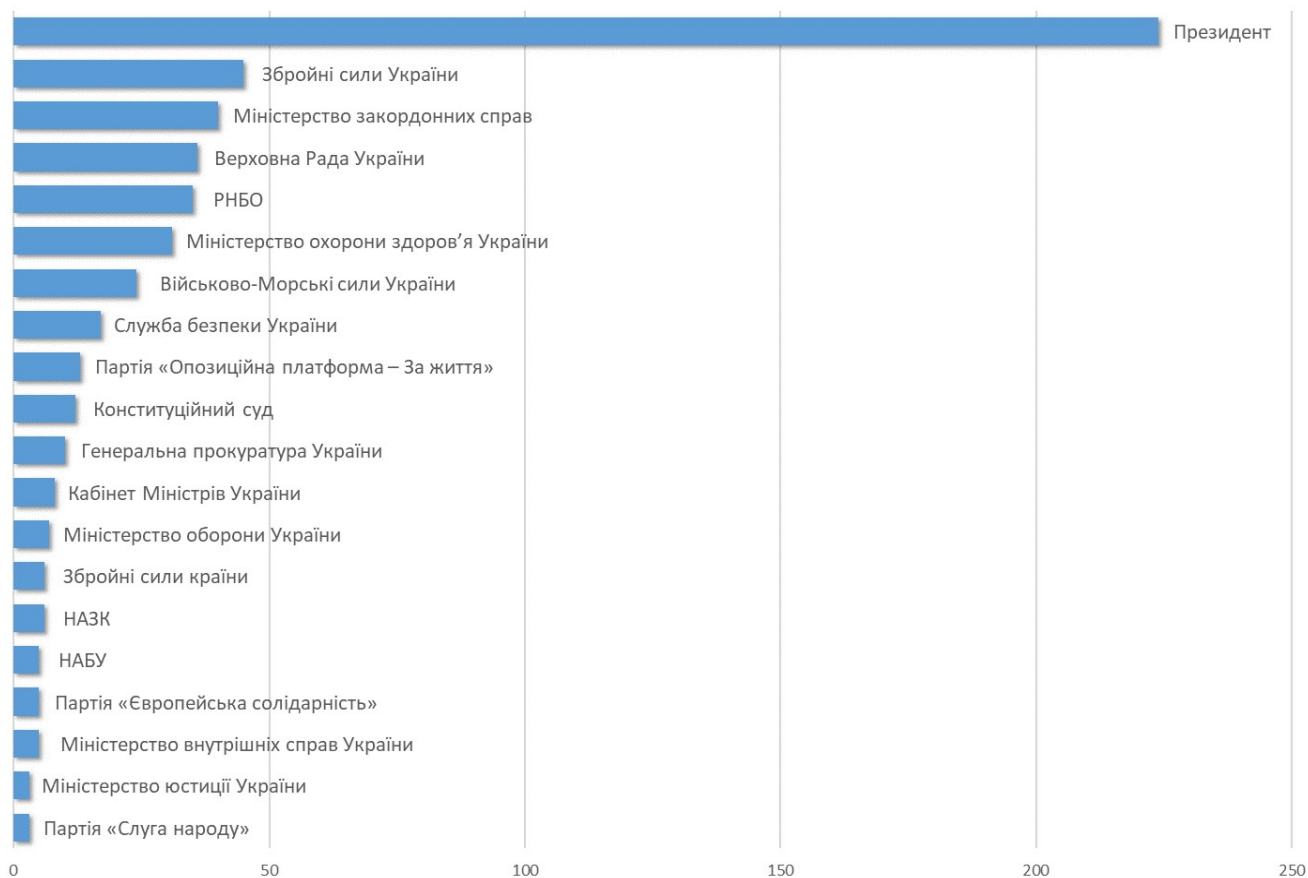
Діаграма 4. Контекст повідомлень

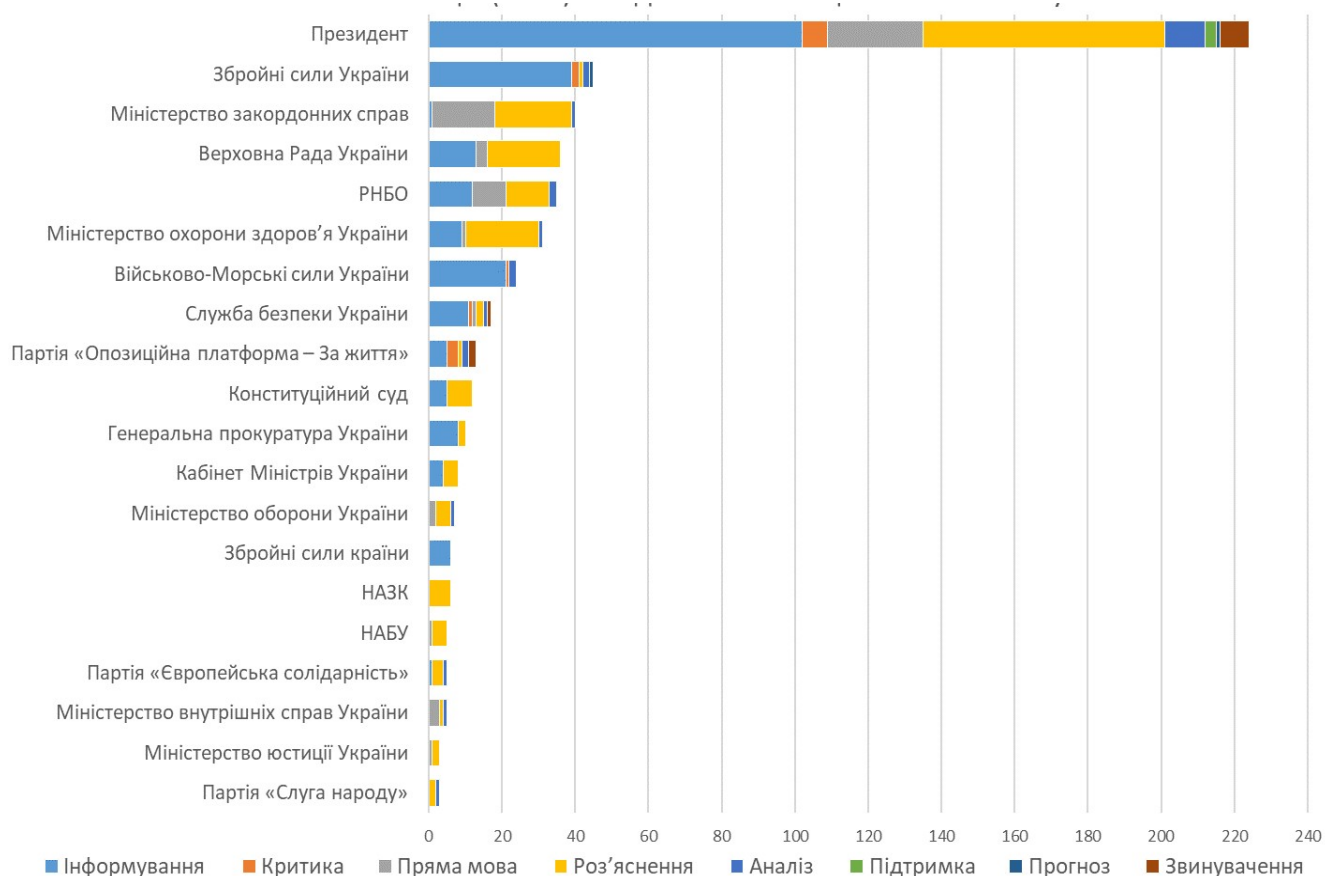
Діаграма 5. Контекст повідомлень за країнами світу

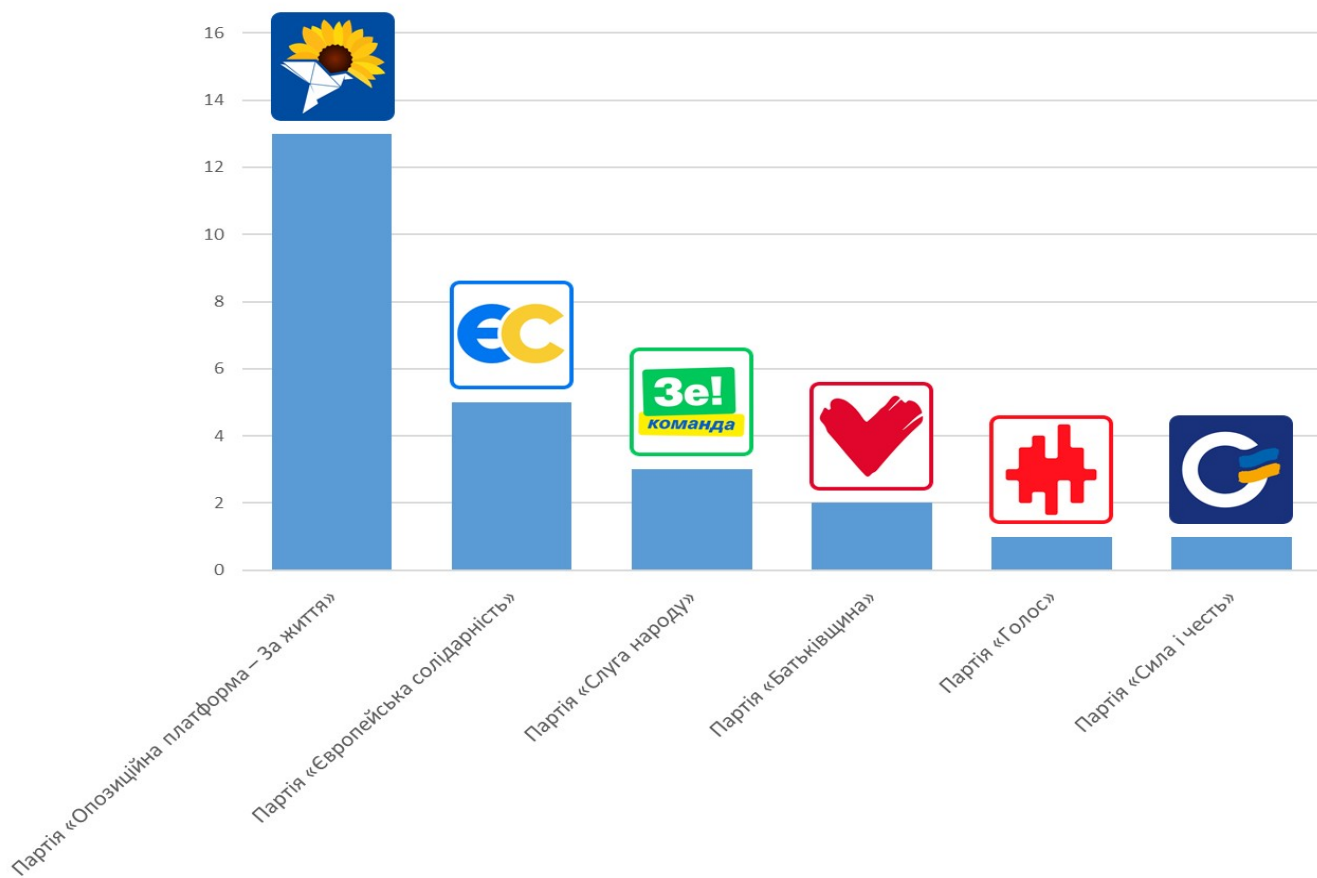
Діаграма 6. Інтенції (мета публікації)

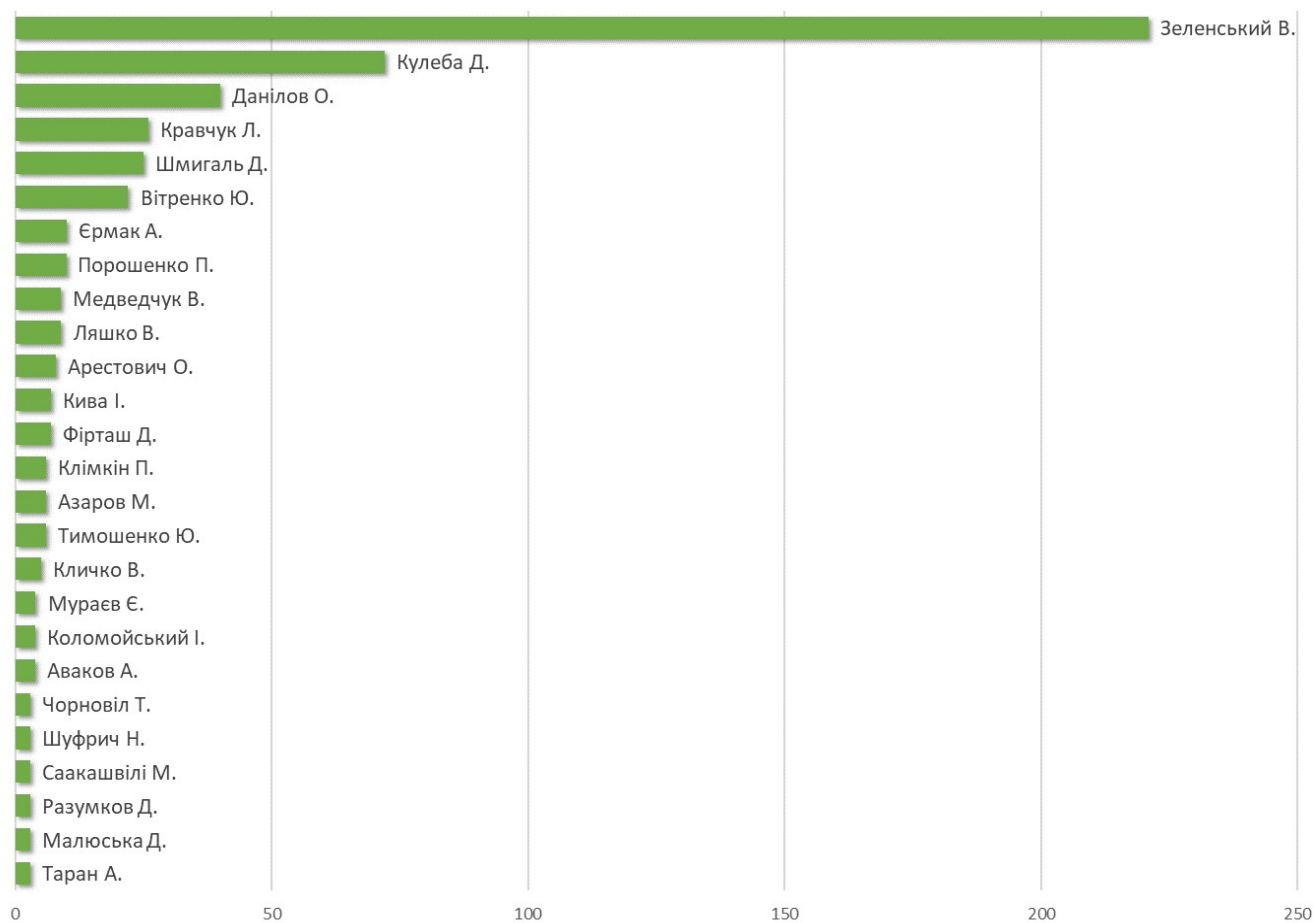
Діаграма 7. Соціальні інститути

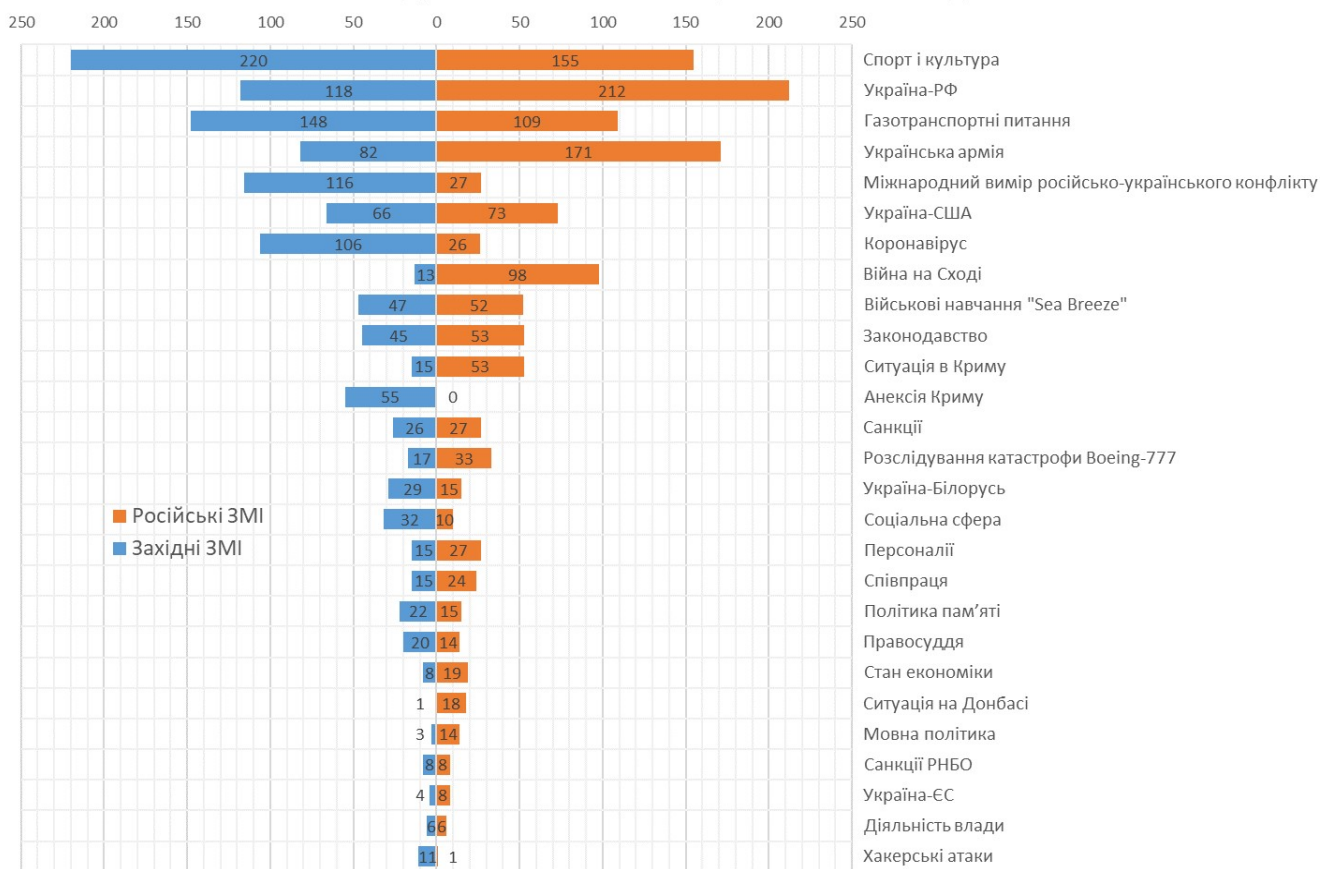
Діаграма 8. Іntenція (мета) повідомлень за соціальними інститутами

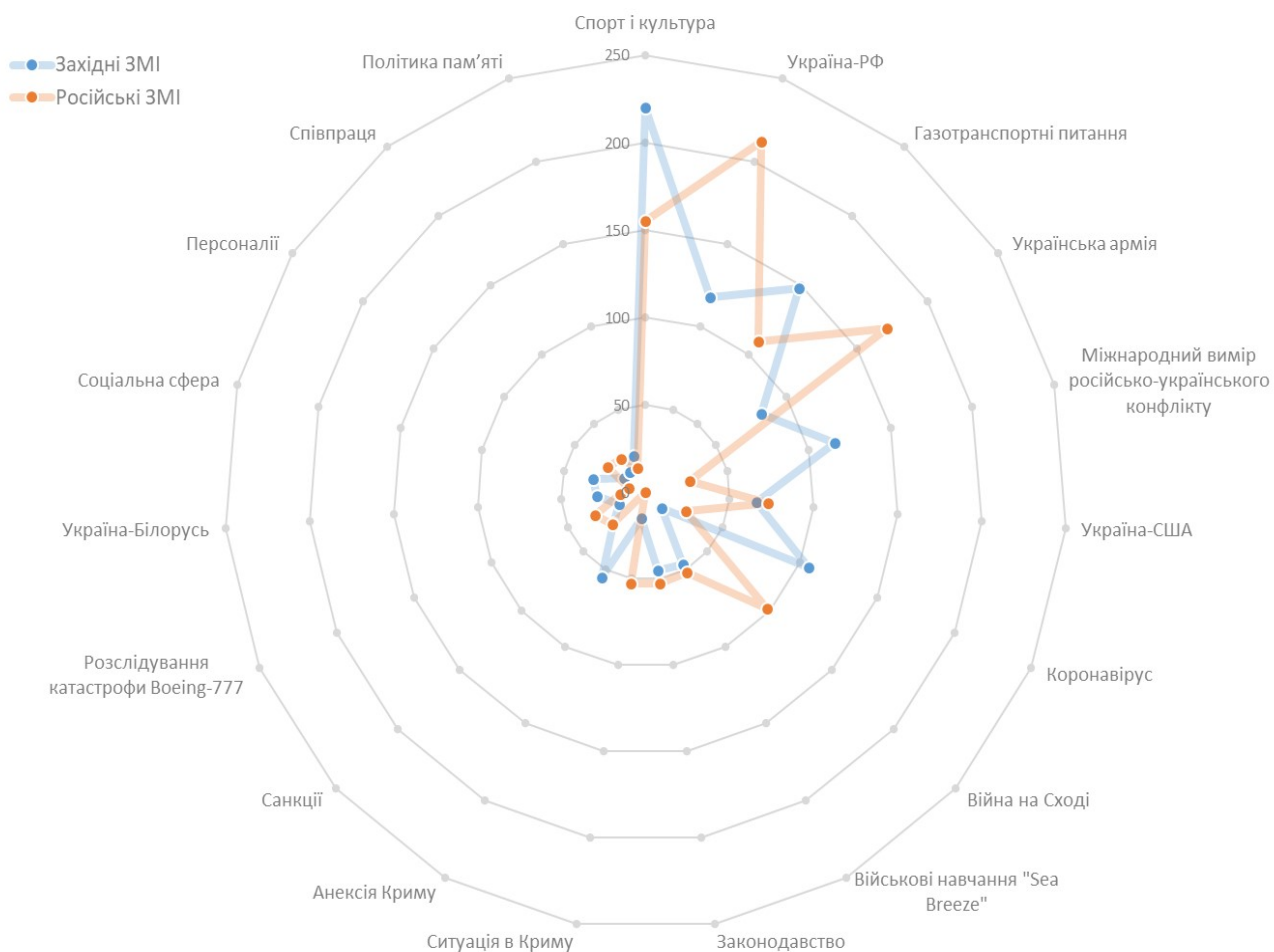
Діаграма 9. Згадувані партії

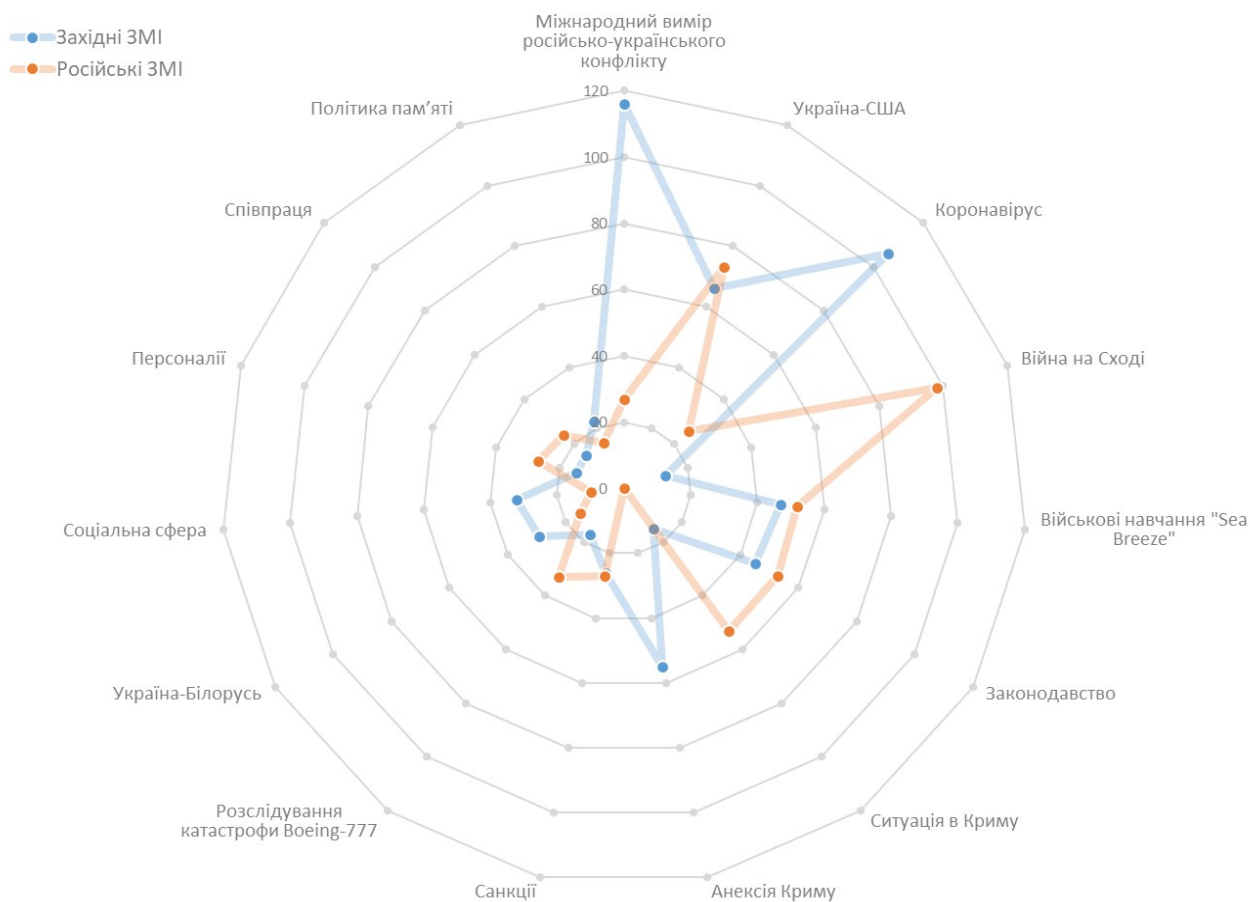
Діаграма 10. Персоналії

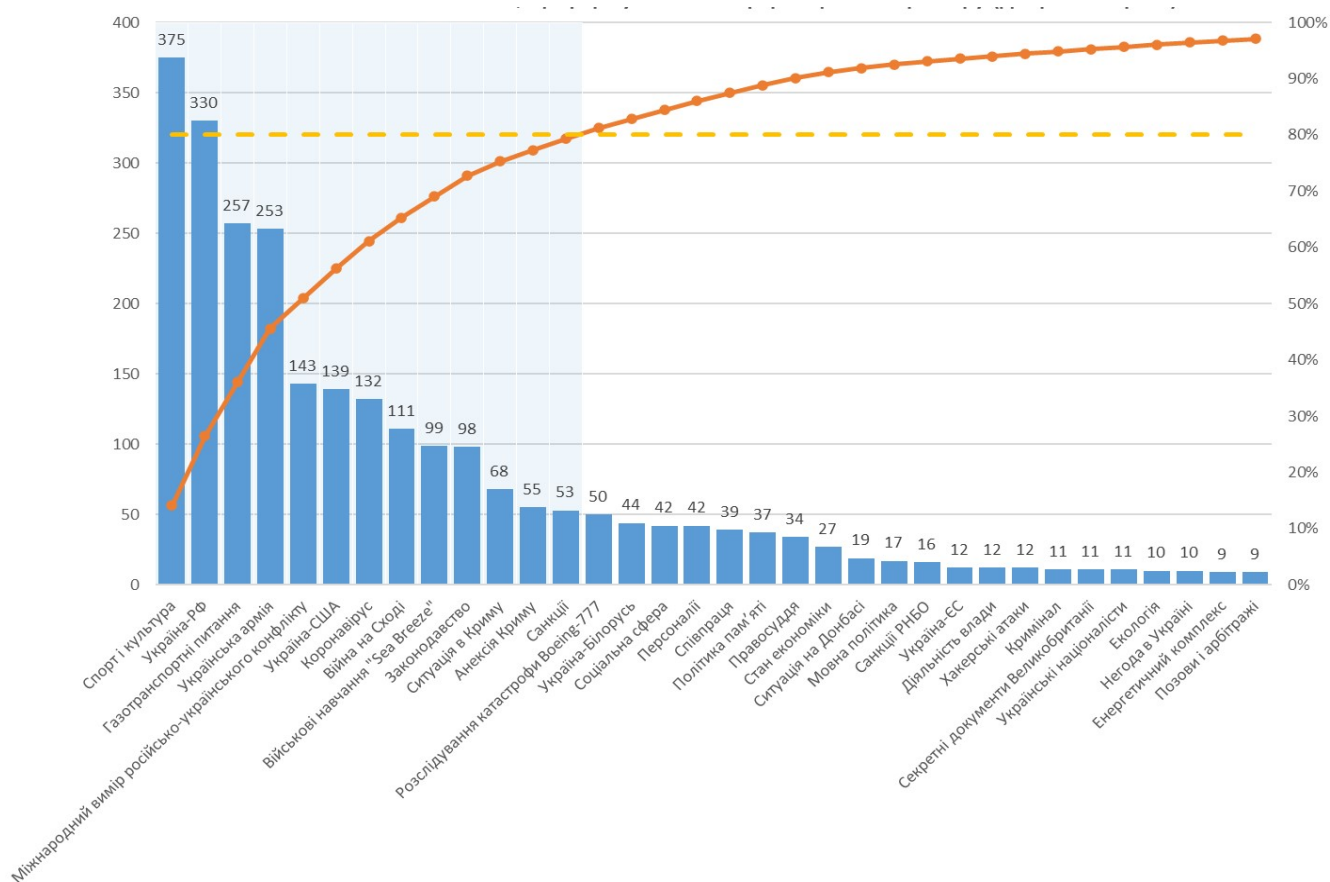
Діаграма 11. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

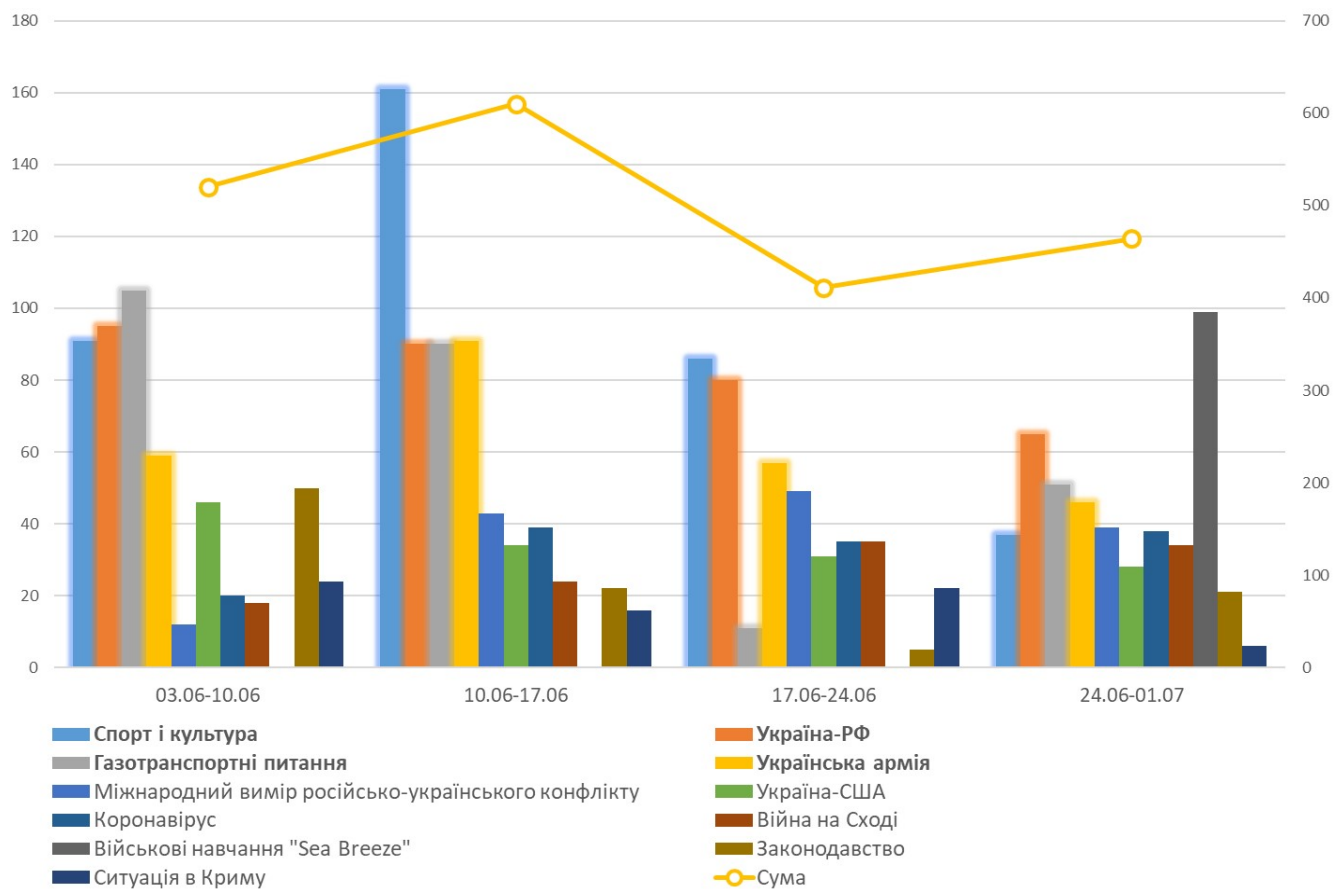
Діаграма 12. Найбільш згадувані тематичні теги в російських та західних ЗМІ

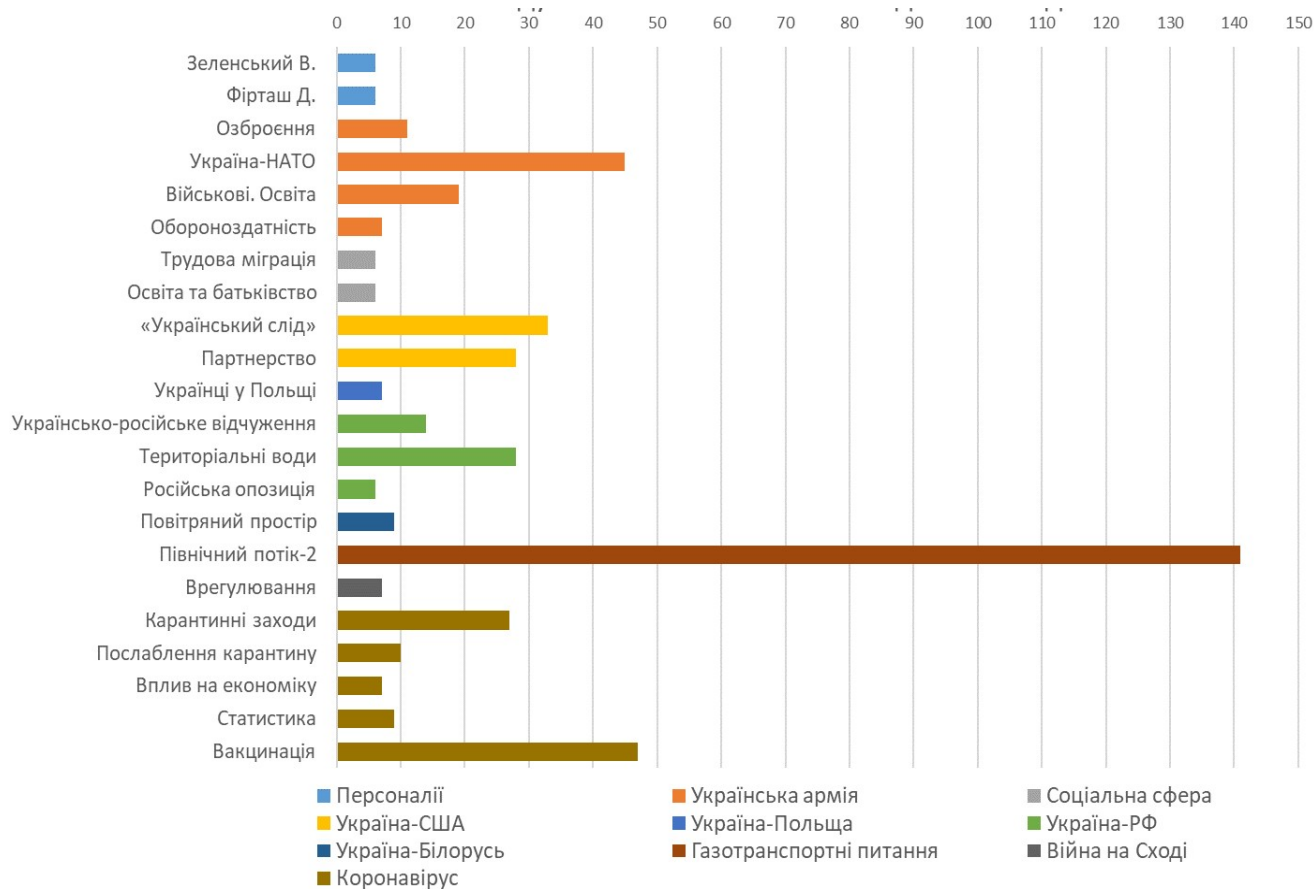
Діаграма 13. Масштабовані показники тегів, що не мають високих значень

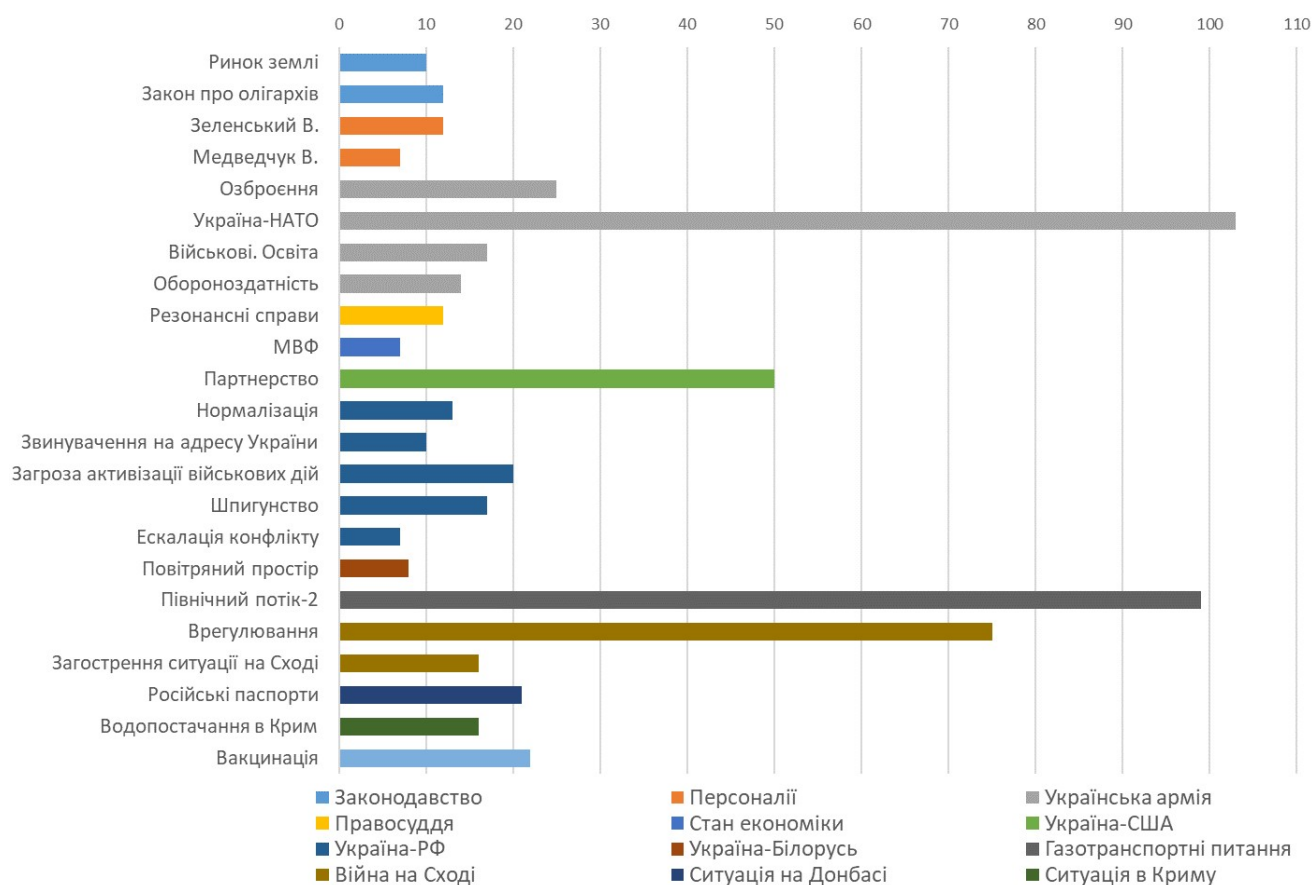
Діаграма 14. Найбільш топові тематичні теги, що формують 80% інформаційного простору (діаграма Парето)

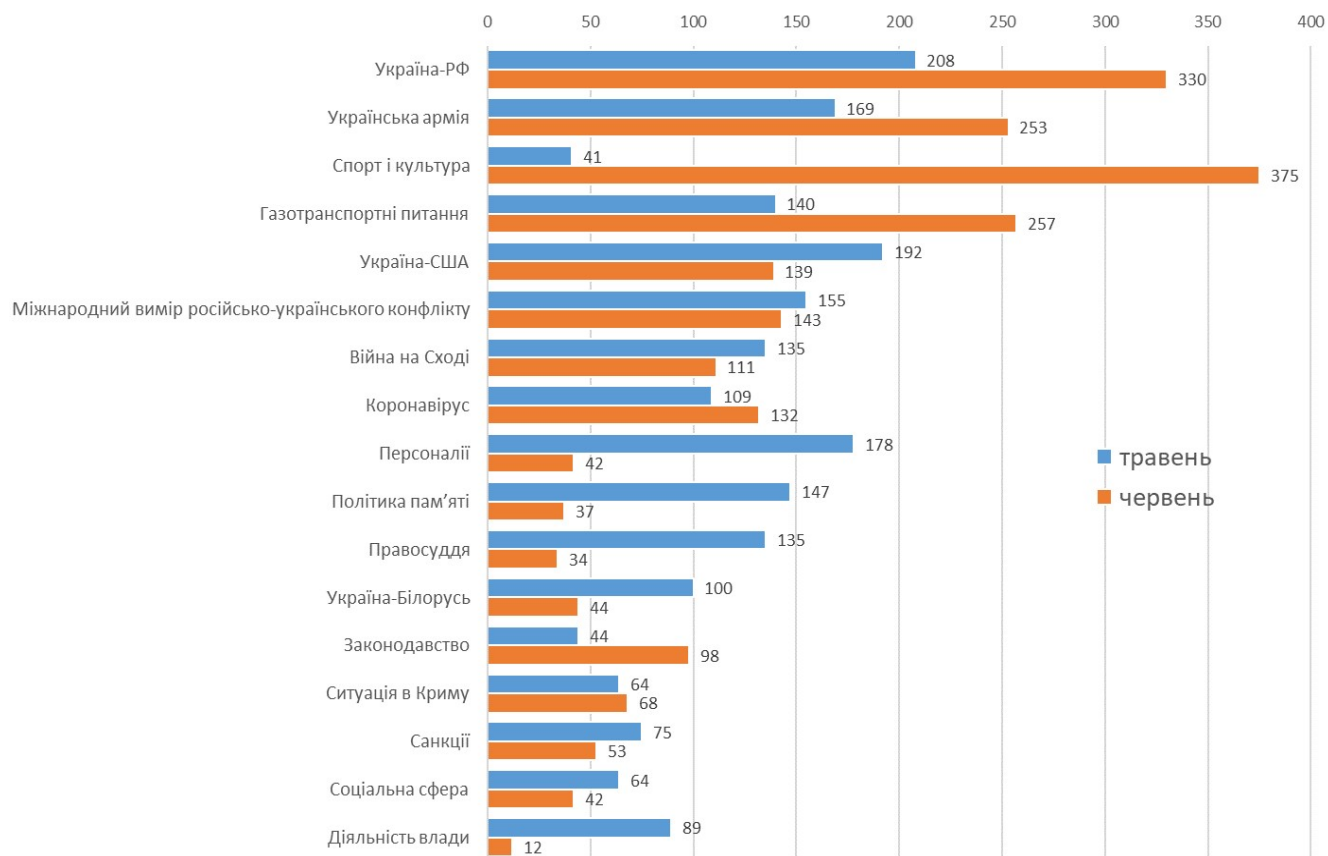
Діаграма 15. Динаміка найбільш топових тематичних тегів

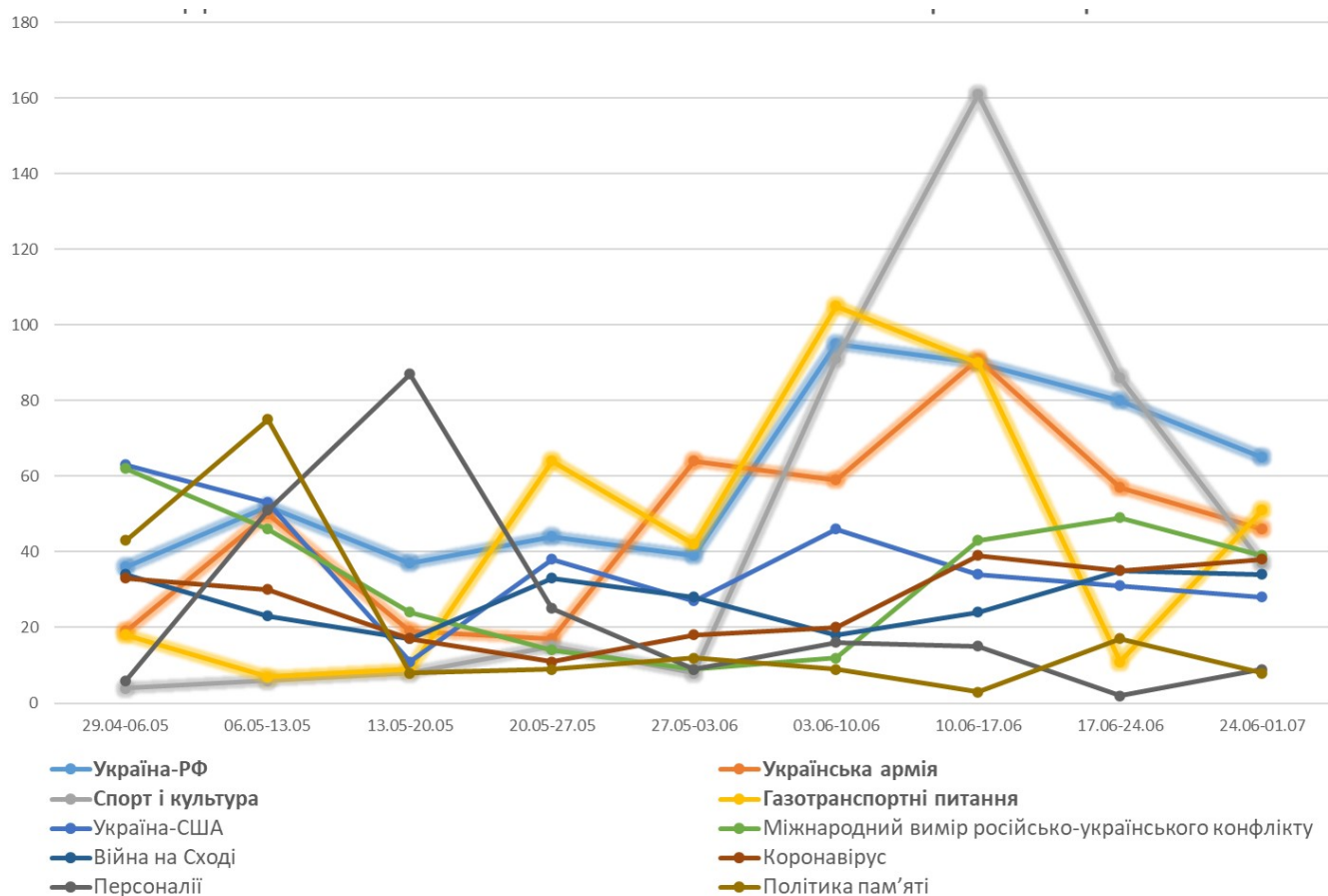
Діаграма 16. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в західних ЗМІ

Діаграма 17. Найбільш згадувані тематичні теги та їх підтеги в російських ЗМІ

Діаграма 18. Порівняння кількості повідомлень найбільш топових тематичних тегів за травень – червень

Діаграма 19. Динаміка найбільш топових тематичних тегів за травень – червень

Реферативний огляд найбільш значимих публікацій

Суспільно-політичні процеси

З чим найчастіше асоціюється Україна? Протягом останніх трьох десятиліть української державності відповіді на це питання часто були гнітюче похмурими – від Чорнобильської ядерної катастрофи до бідності, корупції та війни. Ці негативні стереотипи створили країні додаткові перешкоди, оскільки вона прагне позбутися спадщини століть, проведених під чужим владою, та встановити свою незалежну міжнародну ідентичність. Проте, не все було погано. Пісенний конкурс «Євробачення» просуває Brand Ukraine та демонструє творчі досягнення України вже дуже багато років. Детальніше про концепцію ідентичності та роль «Євробачення» у аналітичному матеріалі видання Atlantic Council, *«Why Eurovision is Ukraine's soft power secret weapon»* (Чому Євробачення є секретною зброєю м'якої сили України), від 01.06.2021 р.

В Україні створять новий виш – «Президентський університет». Його завдання – підготовка лідерів для стратегічних галузей розвитку держави. Що ж собою представлятиме нова альма-матер, на яку такі сподівання покладає глава української держави? У «Президентському університеті» обіцяють готувати ІТ-спеціалістів, фахівців з кібербезпеки і штучного інтелекту, нано-, енерго- та аерокосмічних технологій. Також обіцяють створити окремий кластер, присвячений вивченню біотехнологій, зокрема протидії біологічним загрозам. Про умови навчання та реальну необхідність у створенні нового ВНЗ, з'ясувала DW. Детальніше у публікації *«Університет Зеленського: підготовка «людей майбутнього» чи гроші на вітер?»* від 02.06.2021 р.

Американський гуру технологій, Алан Кей, заявив, що найкращий спосіб передбачити майбутнє – це створити його. Саме таке мислення потрібне для реконструкції багатьох енергосистем. В Україні це питання обговорюється з моменту здобуття незалежності, що характерно, то в Україні ніколи не було дефіциту ідей щодо реорганізації даної сфери, однак, завжди не вистачало послідовного бачення та послідовних дій. Країні потрібно багато років, а то й десятиліть, для того, щоб досягнути реальної системної трансформації енергетичної політики. Головним ключем до успіху є не мільярди доларів чи технологічні досягнення, а спільна робота в рамках політичної спільноти. Коли таке ведення є – зміна уряду не вплине на подальшу роботу галузі. Детальніше у аналітичному матеріалі видання Atlantic Council, *«Ukraine's energy future is tied to European integration»* (Європейське майбутнє пов'язане з євроінтеграцією), від 03.06.2021 р.

Українці можуть стикнутися з великими проблемами через прийняття нового закону про «корінні народи», не менш небезпечним є прийняття України в НАТО, такої думки дотримується президент Росії, В. Путін. Він вважає, такі ініціативи недопустимими з точки зору гуманітарного права, так як багатьом людям прийдеться або записуватися в українці, або просто виїжджати з України. «Українська тема» в політиці Росії висвітлена виданням Аргументы и факты, детальніше у публікації *««Рановато вылез». Путин о Зеленском, тяге Украины к НАТО и замерах черепов»* від 10.06.2021 р.

У лютому минулого року виповнилося сім років від кульмінації Майдану та стрільб із снайперів. З сьогоднішньої точки зору ці події невід'ємно пов'язані зі спробою анексії Криму

Росією та його агресією на сході України. Коли ми зараз запитуємо людей про їхні почуття до тих подій, ми не можемо нехтувати всім, що ми зараз знаємо, і всім, що сталося з тих пір. Детальніше у статті видання *New Eastern Europe*, «*Uncovering the paradoxes of values in Ukrainian Society*» (Розкриття парадоксів цінностей в українському суспільстві) від 23.06.2021 р.

З часу здобуття Україною незалежності спостерігаються систематичні низькі економічні зрушення. Головною причиною цього тридцятирічного невтішного зростання є погане управління а, точніше, корупція. Беручи до уваги незаперечні витрати на конфлікт з Росією з 2014 р. та шкоду, заподіяну Covid-19 з 2020 р., пострадянські економічні показники явно були незадовільними.

Під час свого візиту до Києва, державний секретар США, Е. Блінкен, неодноразово називав корупцію головним ворогом української економіки. З такою оцінкою важко посперечатися. Корупція руйнує ефективність усіх державних установ та самої держави. Детальніше, про українську економіку, корупцію та інвестиції у матеріалі «*Ukraine's choice: corruption or growth*» (Вибір України: корупція чи зростання), опублікованій виданням *Atlantic Council* від 19.06.2021 р.

А. Аваков, міністр внутрішніх справ України, є найдовшим міністром в історії країни. Призначений тимчасово весною 2014 р., він пережив кадрові перестановки під керівництвом президента П. Порошенка і зберіг своє місце під керівництвом президента В. Зеленського. Аваков не був очевидним кандидатом на політичне довголіття, але сукупність обставин новітньої політичної історії України зробила його золотим акціонером. Детальніше у матеріалі видання *New Eastern Europe* «*The minister of everything*» (Міністр всього) від 23.06.2021 р.

Сьогодні Україна стоїть на порозі історичних змін: країна запускає ринок сільськогосподарських земель з 1 липня. Без перебільшення можна сказати, що це одна з найважливіших подій за тридцять років незалежності України. Відкриття українського ринку сільськогосподарських угідь забезпечить значний поштовх, і без того, могутнього сільськогосподарському сектору країни, допоможе стимулювати зростання, одночасно усуваючи корупцію. Вплив на широку українську економіку буде настільки ж значним, що в кінцевому підсумку може додати до ВВП країни декількох відсотків. Детальніший аналіз перспектив аграрного сектору у матеріалі «*Land reform can make Ukraine an agricultural superpower*» (Земельна реформа може зробити з України сільськогосподарську наддержаву) опублікованому виданням *Atlantic Council* від 22.06.2021 р.

Традиційним ворогом популізму в Україні завжди були олігархи. Під час виборчих кампаній усі політичні сили України, починаючи зліва направо та незалежно від того, прозахідні вони чи проросійські, обіцяють «боротися з олігархами». Більшість українців розцінюють «деолігархізацію» Зеленського як популізм для підвищення рейтингу популярності або як спробу взяти в оренду економічні активи та засоби масової інформації для команди президента. Популістська «деолігархізація» Зеленського має чотири основні проблеми. По-перше, вона недостатньо продумана, оскільки, більше спрямована на збільшення популярності президента, аніж на здійснення будь-якої реальної зміни типу, якого вимагають США в обмін на підтримку. По-друге, вибіркова орієнтація на один із ключових секторів економічного зростання та експорту України лише стимулюватиме більше компаній до приєднання до і без того великої тіньової економіки. По-третє, дозволяти Росії заволодіти українськими експортними ринками було б нерозумно, адже багато українців вважають, що їх країна воює з Росією. По-четверте,

«деолігархізація» Зеленського принесе користь Коломойському в той час, коли він санкціонований США в судовій системі. Детальніше у аналітичному матеріалі видання *The National Interest* «*Can Zelensky's Turn to Populism to Save Him in the Next Ukrainian Election?*» (Чи може звернутися Зеленський до популізму, щоб врятувати його на наступних українських виборах?) від 24.06.2021 р.

Україна переживає справді історичний момент – з 1 липня, в країні запускається ринок сільськогосподарської землі. З цього моменту можна вільно купувати, продавати або заповідати земельні ділянки такого типу. Раніше це було неможливо через мораторій на продаж, який діяв в Україні з 1992 року. Спочатку заборона аргументувалась відсутністю інфраструктури для запровадження ринку, а згодом – необхідністю захисту селян. Утім, як заявив наприкінці травня президент України Володимир Зеленський, за час дії мораторію було незаконно присвоєно близько п'яти мільйонів гектарів державних угідь і утворився тіньовий ринок обігу землі без сплати податків та соцгарантій для людей. DW запитала у експертів про те, як функціонуватиме ринок, що зміниться для українців та чи зросте ціна на землю. Детальніше у матеріалі «*Відкриття ринку землі: як це відбуватиметься й чого чекати українцям*» від 01.07.2021 р.

Соціально-економічні процеси

Після місяців підготовки та десятків зустрічей за участю українських урядовців, Європейського банку реконструкції та розвитку, Агентства США з міжнародного розвитку та Американської торгової палати в Україні, 8 червня було підписано Меморандум про взаєморозуміння для NEXT – Ініціатива UA, метою якої є підтримка ринкової інфраструктури України. Меморандум фіксує наміри сторін протягом наступних трьох років створити інтегровану багато активну інфраструктуру, що включає функції торгівлі, клірингу та розрахунків для підвищення ліквідності ринку та сприяння розвитку капіталу та організованих товарних ринків в Україні. Розвиток інфраструктури ринку капіталу є одним з найвищих стратегічних пріоритетів для бізнесу та є одним із 10 кроків для відновлення та зростання економіки України до 2021 р. Протягом багатьох років Україна шукає більш розвиненого капіталу та організовує товарні ринки, включаючи електроенергію, газ, нафту та сільськогосподарські продукти. Українські товарні ринки з прозорими та ліквідними фінансовими інструментами необхідні для забезпечення конкурентоспроможного формування цін при одночасному зменшенні ризиків та трансакційних витрат для виробників, торговців та кінцевих споживачів. Детальніше у аналітичному матеріалі видання *Atlantic Council* «*Business community seeks to boost Ukraine's market infrastructure*» (Бізнес-спільнота прагне посилити ринкову інфраструктуру України) від 22.06.2021 р.

Українська армія

Вже декілька років українські війська втягнуті у «заморожений конфлікт» на Сході України. Фаза маневрової війни, закінчилася 2015 р. облогою міста та аеропорту. Зараз, воюючі війська дивляться один на одного через чужі землі з укріплених постів та періодично атакують снайперським вогнем, артилерійськими обстрілами і, навіть, прицільними ударами протитанкових ракет. У минулому, Україна мала велику частку військово-промислового сектору Радянського Союзу, будувала транспортні літаки «Антонов», танки Т-64 і навіть авіаносці. Нині, вона прагне

використати цю промислову базу, щоб зміцнити свої позиції у конфлікті на Сході України. Детальніше про військовий потенціал у статті *The National Interest*, «*The Conflict in Ukraine is Getting Very High-Tech*» (Конфлікт в Україні стає дуже високотехнологічним) від 07.06.2021 р.

За останні сім років кількість військовослужбовців в українських збройних силах зросла більш ніж удвічі. Рухаючись війною на Донбасі та успішною пропагандистською кампанією активістів та науковців, це збільшення було схвалено вищим військовим командуванням, тоді як законодавча база була змінена, щоб полегшити набір жінок до армії. Однак низка культурних та інституційних перешкод все ще залишається на шляху справжньої гендерної рівності. Детальніше у публікації видання *New Eastern Europe* «*Invisible, no more*» (Невидимий, не більше) від 23.06.2021 р.

Міжнародні процеси/зв'язки

Під час зустрічі лідерів США та Росії у Швейцарії 16 червня, «українське питання» має стати головним, проте, щодо можливого вирішення семирічного конфлікту немає ніяких підстав. Замість того, на зустрічі глав держав, скоріше за все, буде акцентовано увагу на тому, що Україна має самостійно укріпити оборонні можливості та міжнародні позиції країни. Геополітичні події, напередодні саміту між Росією та США не є багатообіцяючими. Поступки США щодо санкцій проти російського проекту «Північний потік-2» підірвали багаторічну американську опозицію щодо енергетичної інфраструктури, яку визнано стратегічним пріоритетом Кремля. Другим кроком, який вітали у Москві, стало рішення не запрошувати Україну на саміт НАТО, і хоча це не повністю залежало від адміністрації Байдена, рішення обмежити участь України в засіданні альянсу, розглядалася в Києві, як спроба уникнення провокацій з боку Росії. Слід зауважити, що зустріч Путіна з Байденом, у Москві сприйняли як перемогу. Майбутню зустріч з ентузіазмом описують в кремлівських ЗМІ як визнання «наддержави» Росії та як доказ особистої значимості В. Путіна. Детальніше, у аналітичному матеріалі видання «*Atlantic Council*» «*Biden-Putin summit: Ukraine should not expect miracles*» (Саміт Байдена-Путіна: Україні не слід чекати чудес) від 01.06.2021 р.

Ендрю Міхта, відомий американський політолог польського походження, написав, що Москва готується до війни. Такі висновки він зробив згідно до аналізу кількості та характеру навчань та маневрів, організованих російськими збройними силами цього року, в яких особливий акцент робився на командні системи. Нещодавні заяви російського міністра оборони Шойгу, щодо забезпечення збройних сил ракетними комплексами «Калібер», «Іскандер-К», ракетами «Ch-101» (у номенклатурі НАТО, відомі як «Ведмідь», які несуть стратегічні бомбардувальники Ту-95 МСМ, а також про поставки нової «диво-зброї», що зараз проходять останні випробування, свідчать про намір Москви посилити військовий тиск. У матеріалі «*Rosja chce wymusić groźbami ustępstwa Zachodu. Jak na zaostrenie retoryki przez Moskwę reagują liderzy państw europejskich?*» (Росія хоче змусити Захід піти на поступки. Як реагують керівники європейських країн на посилення риторики Москвою?) опублікованому польським виданням *W polityce* від 04.06.2021 р., йдеться про реакцію європейських лідерів щодо цієї ситуації.

НАТО просто не може справлятися з різними викликами пов'язаними з безпекою і гібридними загрозами, викликаними Росією. Підвищення статусу давніх кандидатів Грузії

та України є одним реальним шансом організації стримування політичної та військової ролі Москви в пострадянському регіоні. Проте, політика НАТО, яка продовжує тримати ці дві країни на відстані витягнутої руки, викликає занепокоєння і тільки спричиняє затягуванню напруги у Чорноморському регіоні. Детальніше про це у статті «*Closing the window of opportunity for Russia?*» (Закрити вікно можливостей для Росії?) New Eastern Europe від 07.06.2021 р.

Країни Центральної та Східної Європи стурбовані майбутньою зустріччю на вищому рівні між президентом США Джо Байденом та російським президентом В. Путіним, остерігаючись ворожих намірів Кремля. Деякі країни, які входили до складу Радянського Союзу переживають, що Вашингтон може зменшити підтримку своїх союзників у регіоні, намагаючись забезпечити більш стабільні та передбачувані відносини з Росією. І Росія, і США намагаються стримати очікування щодо саміту в середу в Женеві, виключаючи будь-які прориви на тлі найгіршої напруженості між двома державами з радянських часів, особливо після анексії Москвою Кримського півострова України, звинувачень у втручанні Росії у вибори в США та хакерських атак. Однак, рішення Білого дому скасувати санкції проти німецької компанії, яка контролює перспективний газопровід «Північний потік-2», не є позитивним моментом. Детальніше у матеріалі «*Some US allies near Russia are wary of Biden-Putin summit*» (Деякі союзники США, що знаходяться поблизу Росії, з обережністю ставляться до саміту Байдена – Путіна) опублікованому виданням The Independent від 14.06.2021 р.

Зустріч Джо Байдена та В. Путіна відбулася 16 червня у Женеві. Їх супроводжували міністри та радники, зокрема державний секретар Е. Блінкен та його російський колега С. Лавров, на відміну від Трампа, президенти не залишились би і на хвилину самі. Це перша зустріч такого рангу після саміту в Гельсінкі у 2018 р., де Д. Трамп відповів, що довіряє Путіну більше, ніж власним спецслужбам. Цього разу не запланована конференція двох лідерів, а дві окремі. Р. Сікорський, експерт закордонних справ Польщі, прокоментував зустріч двох лідерів. Детальніше, у матеріалі видання Wyborcza, «*Sikorski po szczycie Biden – Putin: To nie jest sukces polskiej dyplomacji*» (Сікорський після саміту Байдена-Путіна: Це не є успіхом для польської дипломатії) від 16.06.2021 р.

Після переговорів Джо Байдена з В. Путіним кремлівські ЗМІ доводять, що російський президент виявився переможцем. Проблема, однак, полягає в тому, що їм важко вказати на невдачу. Огляд російської преси у матеріалі видання Wyborcza, «*Rosyjskie media po szczycie w Genewie. Z kim wygrał Putin?*» (Російські ЗМІ після Женевського саміту. З ким переміг Путін?) від 17.06.2021 р.

Засоби масової інформації за океаном сходяться на думці, що переговори між президентами США та Росії в Женеві не призвели до прориву у відносинах, але по-різному оцінюють, хто переміг. Детальний аналіз американсько-російського саміту у статті «*Media w USA po spotkaniu Biden-Putin: od «sukcesu pragmatyzmu» po «Putin dostał, co chciał»*» (ЗМІ в США після зустрічі Байдена-Путіна: від «успіху прагматизму» до «Путін отримав те, що хотів») опублікованій виданням Wyborcza від 17.06.2021 р.

Деякі країни, так само як і Україна зі стурбованістю чекали на зустріч, на вищому рівні, лідерів Джо Байдена та В. Путіна. З 2014 р. Україна є жертвою триваючої російської військової агресії

і часткової окупації, яку у міжнародних колах вважають новою холодною війною. У той час як демократичний світ ввів санкції проти Росії і послідовно підтримував суверенітет України, зберігаються побоювання, що в міру затягування конфлікту західні лідери можуть спробувати досягти компромісу з Кремлем за рахунок України. З огляду на очевидні невдачі та цілком реальні проблеми безпеки, з якими стикається Україна напередодні саміту, для багатьох результат був задовільним. Хоча не було значних проривів у напрямку припинення російської агресії, зустріч у Швейцарії дозволила новому президенту США підкреслити свою постійну підтримку Україні та направити чітке повідомлення Кремлю про те, що не буде торгу щодо незалежності країни або права визначати її власне майбутнє. Думки експертів з цього приводу у аналітичному матеріалі видання Atlantic Council, «*Biden-Putin summit review: Good news for Ukraine?*» (Огляд саміту Байдена-Путіна: Хороші новини для України?) від 17.06.2021 р.

Президент Джо Байден у своєму першому закордонному візиті прагнув поставити Росію не як прямого конкурента США, а в якості світового статиста, де Китай все більше поглинає Вашингтон. Помічники президента, заявили, що Байден хотів наголосити на тому, що Путін своїми діями самостійно ізолював себе на світовій арені, починаючи від втручання у вибори, кібератак на західні країни. Однак, за словами деяких спостерігачів, Байден міг би паралельно намагатися зупинити погіршення відносин між США та Росією та стримати загрозу ядерного конфлікту. Чиновники обох сторін на переговорах применшили шанси на значні прориви, і вони мали рацію. Жоден не матеріалізувався. Але лідери двох країн пообіцяли відновити роботу з контролю над озброєннями, а також з питань кібербезпеки та шукати напрямки можливої співпраці, ознаки певної надії на відносини між двома країнами, які не мали спільних домовленостей пізно. Детальніше про результати саміту Байден – Путін у статті «*Analysis: Biden talks down Russia, spurs allies in bid to back Putin into a corner*» (Аналіз: Байден веде переговори з Росією, підштовхуючи союзників до спроби підтримати Путіна в кут) опублікованому виданням Reuters від 17.06.2021 р.

Газотранспортна система України є однією з найширших мереж газопроводів у світі. У стратегічному контексті економічної та енергетичної безпеки Європи, роль української системи у функціонуванні загальноєвропейської газотранспортної інфраструктури надзвичайно важлива. Детальніше у статті «*Nord Stream 2. Strictly business or wider threat?*» («Північний потік – 2»). Тільки бізнес чи більша загроза?) опублікованій New Eastern Europe від 23.06.2021 р.

Саміт в Брюсселі, «НАТО 2030», в черговий раз показав, що обіцянки надати членство країнам, що не входять в НАТО, є суто дипломатичним інструментом. Цьогорічний захід просто послужив простором для обговорення зовнішніх загроз без особливої конкретної стратегії. Зокрема, Україна не знайшла подальших успіхів у переговорах про членство, оскільки визнала відсутність прогресу в політиці НАТО «відкритих дверей». Незважаючи на це, генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг чітко заявив, що Україні бракує реформ, необхідних для консенсусу серед усіх 30 держав-членів. Україна усвідомлює нереальний шлях до членства в НАТО. Адміністрація Зеленського та Байдена не утримається від дотримання цього питання на порядку денному, оскільки це приносить користь як регіональній, так і внутрішній. Детальніше у аналітичному матеріалі видання New Eastern Europe, «*Ukrainian NATO membership: Realistic or a diplomatic tool?*» (Членство України в НАТО: реалістичний чи дипломатичний інструмент?) від 25.06.2021 р.

У квітні понад сто тисяч російських військовослужбовців перебувало уздовж кордону Росії з Україною. Що це було? Деякі вважають, що це була розвідувальна місія; другі описують це як випробовування міжнародної спільноти, особливо в Європі та новій американській адміністрації; інші вважають, що це була реальна підготовка до вторгнення. З цієї точки зору, загроза залишається надзвичайно реальною, оскільки було ліквідовано лише близько 5% російського накопичення. Ця неясність щодо найближчих намірів Росії паралельно ставиться до замішання на Заході щодо України загалом. Дехто розглядає Україну як зону впливу Росії, не життєво важливу для американських інтересів, і її краще залишити в спокої. Інші розглядають семирічну російсько-українську війну як зіткнення цивілізацій із значними моральними та геополітичними ставками для Америки та Заходу. Детальніше про ролі України у геополітичній боротьбі Росії та США, у статті «*Does Ukraine Matter to America?*» (Чи має значення Україна для Америки?) опублікованій виданням The National Interest від 28.06.2021 р.

Міжнародні військові навчання «Sea Breeze-2021»

Британські міністри не мали жодних ілюзій, що рішення про відплиття HMS Defender у спірні води біля узбережжя анексованого Росією Криму спровокує таку реакцію Кремля. Суперечка про те, чи були зроблені попереджувальні постріли чи ні, не є суттєвою, хоча, якщо вони були, вони були за милі поза межами дальності. Бо навіть якщо Захід вважатиме Крим, анексований Москвою у 2014 р., як і раніше частиною України, росіяни цього не зроблять і діятимуть відповідно. Детальніше про інцидент у Чорному морі на сторінках видання The Guardian, у публікації «*UK-Russian naval dispute: both sides will claim victory*» (Британо-російська морська суперечка: обидві сторони заявлять про перемогу) від 23.06.2021 р.

Військовий корабель ВМС Великобританії «HMS Defender», 23 червня, викликав драматичні сцени в Чорному морі. Вибір британським судном маршруту через територіальні води біля Криму розглядався як прямий виклик Кремлю та нагадування про те, що міжнародне співтовариство не визнає передбачувану Росією анексію українського півострова в 2014 р. Присутність військового корабля у територіальних водах, як Росія вважає своїми, визвало передбачувану нестійку реакцію: Кремль, спробував, за допомогою своїх військово-морських кораблів та військових літаків, розвернути HMS Defender. Інцидент цього тижня підкреслив зростання морської напруженості в Чорному морі, де Росія намагається скористатися поточною окупацією Криму, щоб зміцнити свої і без того домінуючі морські позиції в регіоні. Детальніше у публікації «*British warship challenges Russian claims to Crimea*» (Британський військовий корабель оскаржує претензії Росії на Крим) від 25.06.2021 р.

Як повідомляє BBC, на автобусній зупинці в Кенті, було виявлено пакет із секретними та конфіденційними документами Міністерства оборони Великобританії. Це настільки дивно, адже, деякі з них стосуються інциденту на Чорному морі, що стався минулого тижня за участю британського есмінця Defender. Ця історія не тільки цікава, але й заплутана, тому варто приділити трохи більше уваги її аналізу. Детальніше у аналітичному матеріалі видання «*Brytyjsko-rosyjski incydent na Morzu Czarnym. Próba interpretacji. Cała historia jest nie tylko ciekawa, ale również wielowątkowa*» (Британо-російський Чорноморський інцидент. Спроба інтерпретації. Вся історія не тільки цікава, але і багатопоточна) від 27.06.2021 р.

На минулому тижні, російські війська шпигували за британським есмінцем HMS Defender, під час патрулювання у чорноморських водах, які В. Путін вважає власністю Росії, а у міжнародних колах прийнято вважати ці води українськими. Подію у Чорному морі російські медіа представили, як заходи безпеки. Ще в квітні Сполучені Штати повідомили, що навіть розглядають можливість відправки власних військових кораблів у Чорне море, лише щоб довести, що жодним чином не розглядають можливість передачі цілого водного шляху до Росії як власного заднього двору. Про причини таких дій Росії, розбиралися журналісти CNN. Детальніше у публікації «*UK-Russia naval flap shows Putin's on edge*» (Військово-морський фланг Великобританії та Росії демонструє, що Путін на межі) від 29.06.2021 р.

Російсько-українське протистояння

Багатовікова історія взаємовідносин Москви та Києва має багато прикладів маніпуляцій з ідентичністю, якими користується Росія: репресії та агресія були їх невід'ємними елементами. Історія ненависті Росії до свого сусіда в Придністров'ї йде глибше, ніж ми думаємо. Міф про американський підриг Революції Гідності – лише один із симптомів українства. Як показує війна за ідентичність Кремля, комплекс неповноцінності Москви щодо Києва має цивілізаційні корені. Детальніше, у статті видання Rzeczpospolita, «*Historia nienawiści Rosji do Ukrainy sięga głębiej, niż myślimy*» (Історія ненависті Росії до України йде глибше, ніж ми думаємо) від 10.06.2021 р.

Більшу частину квітня 2021 р. міжнародна увага була зосереджена на безпрецедентному нарощуванні російських сил на українському кордоні. Чи збирався В. Путін розпочати значну ескалацію у своїй семирічній війні проти України? Після тижнів зростання напруженості та спекуляцій щодо ймовірності нового наступу Росії, Путін, здається, відступив. Публічне шарудіння Путіна зуміло привернути увагу усього світу та нагадало міжнародній аудиторії, що до Росії потрібно ставитися серйозно. Що найважливіше, Путін також домігся зустрічі на вищому рівні з новим президентом США Джо Байденом, показавши ілюзію суперсили, якої прагне російський правитель. Навесні 2021 р., небагато спостерігачів, помітили також нарощування російських військово-морських сил у Чорноморському регіоні. Дійсно, рішення Москви закрити Азовське море для неросійських військових та державних суден спровокувало мало коментарів, незважаючи на серйозні наслідки для українських судноплавств, що прямують до і з колишнього жвавих портів Азовського моря. Без жодної суєти чи шуму Азовське море стало російським озером. Успіх російського гамбіту на Азовському морі зараз створює основу для потенційно мінливої ескалації гри, яка рухається далі на південному узбережжі України. З огляду на відсутність міжнародної реакції на повільну анексію Азовського моря, багато хто в Києві зараз побоюється, що Москва незабаром буде прагнути розширити цю морську блокаду та повністю відрізати Україну від Чорного моря. Детальніше у статті видання Atlantic Council «*Putin's Ukraine War: Will Russia attempt a Black Sea blockade?*» (Війна Путіна з Україною: чи спробує Росія чорноморську блокаду?) від 15.06.2021 р.

Неоголошена війна між Росією та Україною розгортається разом із лавиною навмисної дезінформації. Більшість неправдивої інформації надійшла від російських державних ЗМІ або від самого Кремля, але ідеологічно різноманітний спектр західних джерел також перегукується з

багатьма більш дивовижними твердженнями Москви. Одним із останніх прикладів цієї тенденції стала стаття від 30 травня старшого співробітника Інституту Катона, Теда Галена Карпентера, яка вийшла в журналі *The National Interest*. Ця стаття гідна більш детального вивчення, оскільки вона повторює деякі найпоширеніші міфи та спотворення, якими Кремль виправдовує свою війну в Україні. Карпентер використовує напівправдиву інформацію, неправильно інтерпретацію фактів, щоб намалювати темну картину зростання авторитаризму та націоналізму в сучасній Україні. Такі моменти знайомі російськими телеглядачами, які стикалися з подібною дезінформацією практично щодня протягом останніх семи років. Можна лише здогадуватися про мотиви Карпентера. Очевидно, що він далеко не один. Починаючи з 2014 р., коментатори як лівого, так і правого крила західного дискурсу приєдналися до хору тих, хто сумнівається, повторюючи російські твердження, які покликані отруїти думку проти України та зняти блиск з історії країни про демократичні перетворення. Детальніше про роль дезінформації в політиці Кремля можна прочитати у статті «*The dangers of echoing Russian disinformation on Ukraine*» (Небезпека відлуння російської дезінформації про Україну) від 19.06.2021 р.

Останній обмін утримуваними особами між Україною та самопроголошеними утвореннями «ЛНР/ДНР» відбувся понад рік тому – 16 квітня 2020 р. Тоді за 20 українців сепаратисти отримали 14 осіб, ще четверо відмовилися їхати на непідконтрольну Києву територію Сходу України. З того часу жодну людину представники окремих районів Донецької та Луганської обл. (ОРДЛО) не відпустили зі свого полону. Останні заклики 9 червня голови української делегації в ТКГ щодо врегулювання на Донбасі Л. Кравчука звільнити чотирьох тяжкохворих громадян України, які утримуються в застінках ОРДЛО, так і залишилися непочутими. За останніми даними Служби безпеки України, сепаратисти «ЛНР/ДНР» утримують у полоні 268 людей. Процес обміну утримуваними особами між Києвом та ОРДЛО не зрушує з мертвої точки вже понад рік. DW розбиралася у причинах того, чому гальмує цей процес, детальнішу у публікації «*Обмін утримуваними особами між Києвом і ОРДЛО: як вийти з глухого кута*» від 22.06.2021 р.

З кожним кроком російської влади реінтеграція Криму в Україну стає все складнішою. Як Україна може вимагати повернення прав на територію, якою де-факто володіють громадяни іншої країни? Детальніше про це у статті «*The silent Russian colonisation of Crimea*» (Тиха російська колонізація Криму) опублікованій виданням *New Eastern Europe* від 23.06.2021 р.

Президент Росії, В. Путін, використав вісімдесяту річницю вторгнення нацистської Німеччини у Радянський Союз, щоб надати своїй Україні теорії змови по-новому. В опублікованій 22 червня німецькій газеті «*Die Zeit*» публікації під назвою «Відкритість, незважаючи на минуле», Путін звинуватив США у здійсненні збройного перевороту в Україні сім років тому за активної підтримки Європейського Союзу. «Чому Америка організувала переворот і чому країни Європи безглуздо його підтримали?» запитав він. З тих пір, як мільйони українців вперше вийшли на вулиці на знак протесту проти раптового відвернення країни від Європи у 2013 р., Путін постійно заперечував свободу активності українського населення, натомість наполягаючи на тому, що повстання було великим західним заговором. Окрім звинувачення США та ЄС в революції України на Євромайдані 2013–2014, Путін також публічно визнав їх відповідальними за наступний семирічний конфлікт між Росією та Україною. Детальніше у матеріалі видання *Atlantic Council*, «*Putin blames anyone but himself for loss of Ukraine*» (Путін звинувачує когось, крім себе, у втраті України) від 24.06.2021 р.

Поки міжнародна увага, зосереджується на антиросійських санкціях, запроваджених Заходом, Україна та Росія потрапляють у власний цикл дедалі жорсткіших санкційних заходів. Зазвичай Росія ініціює ці обміни, але врешті-решт Україна відповідає. 24 червня, президент України В. Зеленський підписав постанову про розширені санкції проти 538 громадян Росії та 540 суб'єктів господарювання. Того ж дня Зеленський видав черговий указ, який санкціонував 55 державних фінансових установ Росії. Ці заходи, без сумніву, є найсуворішими, які будь-яка країна наклала на Росію з початку поточної кризи в 2014 р. Як набагато слабший комерційний партнер, Україна схилилася до співчуття, а не загрозувала помстою. Щоразу, коли в російсько-українських відносинах відбувалась відлига, деякі протекціоністські заходи були скасовані. Про взаємовідносини України з Росією у аналітичному матеріалі видання Atlantic Council *«Ukraine's Russia sanctions target Putin's inner circle»* (Російські санкції України спрямовані на найближче оточення Путіна) від 27.06.2021 р.

Окуповані території

Росія, як і раніше, ігнорує міжнародні занепокоєння з приводу посягання на свободу преси, в тому числі, і на стурбованість, висловлену президентом США, Джо Байденем, на саміті лідерів у Женеві, 16 червня. Російські репресії щодо Радіо Свобода продовжуються, незважаючи на коментарі Байдена. Однією з останніх цілей став В. Єсипенко, співробітник Радіо Свобода, який був заарештований в окупованому Росією Криму 10 березня. Західні уряди та правозахисні організації, без успіху, засудили це переслідування, а також багато інших подібних дій. Нинішня кремлівська кампанія проти Радіо Свобода є частиною більш широкого погіршення геополітичного клімату, яке розпочалося вторгненням Росії в Крим у лютому 2014 р. Путін ще раз демонструє свою зневагу до міжнародного врегулювання після 1991 р. та готовність оскаржити вирок «холодної війни». Кремлівський лідер заставляє замовкнути журналістів та демократичних активістів по всій Росії та в окупованих Росією регіонах сусідніх країн, одночасно ведучи власну глобальну інформаційну війну. Детальніше у публікації видання Atlantic Council, *«Putin's Crimean crackdown continues: Radio Free Europe journalist targeted»* (Кримська репресія Путіна триває: напад журналіста на Радіо «Вільна Європа») від 27.06.2021 р.

Covid-19 в Україні

Президент США, Джо Байден, пообіцяв 80 млн доз вакцин проти Covid-19 для країн, що потребують. Україна входить до числа тих країн, що мають отримати вакцину в першу чергу. У той час як американська економіка починає відновлюватися, а люди виходять з карантинних обмежень, Україна ризикує повернутися у період загострення ситуації з пандемією. Затишшя влітку, яке пов'язане з підвищенням температури повітря, може призвести до четвертої хвилі коронавірусу восени. Ситуація з вакцинацією в Україні значно погіршилась через тривалі агресивні дії Росії. Пріоритетним завданням політики США, має стати втручання у ситуацію з вакцинацією в Україні та надання вкрай необхідної для вакцинації кількості вакцин. Такі дії США підтвердили б підтримку українців не тільки у боротьбі з Росією, а й у боротьбі з Covid-19. Детальніше у статті *«US vaccine diplomacy: Ukraine should be a priority»* (Дипломатія вакцин США: Україна має бути пріоритетом) від 03.06.2021 р.

Станом на середину травня в Україні спостерігається найнижчий рівень вакцинації проти COVID-19 в Європі – лише 2,2 % населення країни отримали першу дозу вакцини. Для порівняння на момент написання цього тексту сусідня Польща досягла 31 %, а Угорщина 49 %. За сучасних темпів, за оцінками Центру охорони здоров'я України, потрібно ще п'ять років, щоб вакцинувати 60 % населення принаймні однією дозою. Низькі показники імунізації проти COVID-19 в Україні можна пояснити певними помилками в організації процесу та хаосом на місцях. Однак головною проблемою залишається відсутність запасів вакцин. Детальніше про темпи вакцинації українців проти Covid-19, у матеріалі «*Nowhere to hurry?*» (Нікуди поспішати?) від 23.06.2021 р.

УКРАЇНА У ФОКУСІ ІНОЗЕМНИХ ЗМІ: РЕФЕРАТИВНО-АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Червень 2021

Інформаційно-аналітичний бюлетень
на базі оперативних матеріалів

Виконавці проєкту:

Т. Полтавець (відповідальна за випуск),
А. Берегельський (інфографіка),
О. Каращук, І. Соболева,
В. Вакульчук

Комп'ютерне верстання:

Н. Крапіва

Формат 60x90/8. Обл.-вид. арк. 1,26.

Видавець і виготовлювач
Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, Голосіївський просп., 3
siaz2014@ukr.net